

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

<u>Jaar</u>	<u>bijlagenr.</u>	<u>categorie/agendanr.</u>
2021	RA21.0041	A 3

Onderwerp

Openbare digitale vergadering van de raad van de gemeente Emmen, gehouden op donderdag 27 mei 2021 vanaf 19.30 uur in de raadszaal

Voorzitter : de heer H.F. van Oosterhout
Plaatsvervangend voorzitter : de heer H.A. Bos
Plaatsvervangend griffier : de heer F.W. te Winkel
Aanwezige raadsleden (36) : de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen), de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), mevrouw A.T. Bosch-de Veen (ChristenUnie), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), de heer T.H. Gerth (CDA), de heer J. Grethe (50PLUS), mevrouw A.E. van der Ham (Wakker Emmen), mevrouw M.E. Harms (PvdA), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), mevrouw T.C. Hoogeveen-Enzing (D66), mevrouw R. Horasan (PvdA), de heer G.J. Horstman (PvdA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer P.M. de Jonge (VVD), mevrouw U.H. Kiliñci (PvdA), mevrouw S.D. Kort (PVV), de heer M. Kuiper (SP), mevrouw D.S. Leal-Keen (Wakker Emmen), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), de heer M. Meijer (VVD), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), de heer J.B. Schulte (CDA), de heer J.H.G. Sulmann (PvdA), mevrouw A.K. Velzing (Wakker Emmen), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)

Afwezige raadsleden (3) : de heer T. Kuilder (PVV), de heer W. Rixtum (PVV), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen)

Aanwezige collegeleden (6) : de heer R.E. Kleine, de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer G.P. Rink, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide

Afwezige collegeleden (--) : ---

Gemeentesecretaris : mevrouw M. Plantinga-Leenders

A1. Opening en vaststelling agenda

Opening, welkom en mededelingen

De voorzitter: Dames en heren, hartelijk welkom bij deze raadsvergadering. Dat geldt voor alle digitaal aanwezige raadsleden en alle mensen die ons digitaal thuis volgen. We zijn hier in de raadszaal met een beperkt aantal mensen. Uiteraard met wat technische ondersteuning, dat vinden wij heel plezierig. Verder de plaatsvervangend griffier en ik zal zo wat zeggen over de plaatsvervangend voorzitter.

Dit zou zomaar de laatste digitale raadsvergadering kunnen zijn. We zullen er in het presidium over spreken om te kijken wat dat gaat betekenen voor de junicyclus. Ik meld in ieder geval even dat de commissievergaderingen in de eerste helft van juni nog wel digitaal gehouden zullen worden.

We hebben berichten van verhindering van de heer Rixtum. Die meldt dat hij nog elders onderweg is. De heer De Vries is ook verhinderd. De heer De Jonge zou later zijn, maar die is al wel aanwezig. Ik meld even dat de heer Horstman als plaatsvervangend voorzitter wel aanwezig is bij de vergadering, maar wegens verplichtingen aan het thuisfront volgt hij de vergadering thuis. Ik meld dat omdat op de agenda de Algemene Plaatselijke Verordening staat. Het is handig om dat agendapunt niet door de burgemeester te laten leiden, maar even door de plaatsvervangend raadsvoorzitter. We hebben de heer Bos bereid gevonden om bij agendapunt B2 de plaatsvervangend raadsvoorzitter te zijn. Dan wisselen we ook even van plek.

Ik zal nog even de digitale vergaderafspraken herhalen. Ik denk dat dat toch altijd nog wel even handig is. Ten eerste meld ik u dat u de microfoon op uw digitale apparaat zelf mag bedienen. Bent u niet aan het woord – en dat is een belangrijke mededeling – zet dan alstublieft uw microfoon even uit. Anders hebben we zo'n last van die bijgeluiden. Wanneer u van de voorzitter het woord wilt, moet u het digitale handje opsteken. Ik noteer dan dat u het woord wilt hebben. Als u het woord hebt gehad, vriendelijk verzoek om het digitale handje weer even uit te zetten, anders moet ik daar steeds om vragen. We proberen dat zo goed mogelijk op het scherm te volgen.

We gaan nu eerst zometeen de presentie vaststellen van alle raadsleden. Voor diegenen die dat voor het eerst keer volgen: dat is verplicht. Dat is nog wel even een aardige opsomming, omdat we dan bijna 39 raadsleden langs moeten gaan om te zeggen dat zij present zijn. Bovendien gaat er even wat tijd overheen in de schakeling. Dus daar nemen we even rustig de tijd voor. [Hierna stelt de voorzitter de presentie van de aanwezige raadsleden digitaal vast.]

De voorzitter: Mevrouw Kort, u bent aanwezig. Hebt u een idee over de mogelijke afwezigheid van meneer Kuilder?

Mevrouw Kort (PVV): Ik had begrepen dat hij aanwezig zou zijn. Maar wellicht dat hij op het laatste moment nog verhinderd is.

De voorzitter: Ja, dat kan. We noteren in ieder geval vanuit de fractie van de PVV dat u aanwezig bent, hartelijk welkom.

Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan kunnen wij overgaan tot de vaststelling van de agenda. Even voor de mensen van buiten: de agenda behelst twee stukken waar we langer bij stil zullen staan. De andere stukken zijn aangemerkt als hamerstukken c.q. A-stukken, zoals we die noemen. Over de Regionale Energie Strategie is een motie aangekondigd van een aantal partijen. De Algemene Plaatselijke Verordening zullen we ook inhoudelijk bespreken onder leiding van plaatsvervangend voorzitter, de heer Bos. Daar ligt in elk geval een amendement ter bespreking voor vanuit het CDA, met een aantal andere partijen. Dat zullen we straks nog even inhoudelijk aankondigen bij de afzonderlijke onderwerpen.

Kan de agenda daarmee worden vastgesteld? Ik zie geen digitale handjes of iets van dien aard. Dan stellen we de agenda op deze manier vast.

A2. Vragenhalfuur

De voorzitter: Dan het vragenhalfuur. Er hebben zich geen vragenstellers gemeld, dus kunnen we meteen door met punt A3.

A3. Notulen openbare raadsvergadering van 29 april 2021

De notulen van de openbare raadsvergadering van 29 april 2021 worden ongewijzigd vastgesteld.

A4. Grondexploitatie Knarrenhof Emmermeer, inclusief raamkrediet

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A4 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A5. Bestemmingsplan ‘Emmen, Emmerschans, Emmerhoutstaat 121 (herbouw woning)’

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nummer A5 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

B1. Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Regio Drenthe

De voorzitter: Dan komen wij aan bij de kern van deze raadsvergadering. Die bestaat uit twee onderwerpen, te beginnen bij de Regionale Energie Strategie. Mij is gevraagd om even aan te kondigen dat er een motie komt vanuit D66, 50PLUS, de ChristenUnie en GroenLinks. Ik stel voor dat ik zometeen even begin bij de fractie van D66 om deze motie nog even wat verder toe te lichten.

Wil de wethouder vooraf nog een toelichting geven op dit onderwerp? Of zegt u: doet u het maar gewoon in twee termijnen en dan ik daar wel in reactie op terug?

De heer Van der Weide (wethouder): Nee, dank u wel, voorzitter. Een behandeling in twee termijnen lijkt mij prima.

De voorzitter: Oké, dan gaan we het zo doen. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Hoogeveen van D66.

Eerste termijn

Mevrouw Hoogeveen (D66): De RES is al uitvoerig besproken in de commissievergadering. Wij kunnen ons prima in deze basis vinden. Stroom van de zon willen wij zoveel mogelijk op de daken realiseren. Wij blijven pleiten voor een betere afstemming van lokale vraag en opwek. Zo hebben wij tijdens een werkbezoek aan de glastuinbouwers weer vernomen dat zij goede ideeën hebben voor duurzame stroomopwekking van dichtbij, bijvoorbeeld in de vorm van windenergie. Zij zijn naast grote afnemers van warmte immers ook grote afnemers van stroom. Het is dan ook aan de gemeente om actief mee te werken om meer capaciteit te ontwikkelen, door vol in te zetten op het SEREH-project, lokale opwekking bij de grootverbruikers te stimuleren, wellicht lokaal eigendom hierin op te nemen en opslag met waterstof te promoten.

Jongeren worden vanuit Jong RES vertegenwoordigd om deze energietransitie mede te bepalen. Wij zien een aantal vacatures staan op hun website en missen nog een afvaardiging vanuit Drenthe. Is de wethouder bereid om hier wat meer reclame voor te maken, zodat jongeren zich ook in deze regio vertegenwoordigd weten?

Tot slot, om onze klimaatdoelen te kunnen halen, willen wij de wethouder graag in beweging krijgen met de volgende motie. Alle fracties hebben haar vooraf al kunnen lezen, dus ik wil me beperken tot de oproep aan het college:

Motie 1 ‘Een proactieve houding’

(ingediend door D66, mede namens ChristenUnie, 50PLUS en GroenLinks)

De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 27 mei 2021,

Overwegende dat:

- *het raadsvoorstel ‘Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Regio Drenthe’ het besluit omhelst om de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Regio Drenthe vast te stellen;*
- *het college als kanttekening onder punt 1.3 van dit besluit heeft aangemerkt dat de gemeente Emmen afhankelijk is van potentiële initiatiefnemers voor de realisatie van voldoende duurzame energie en*
- *het college zal monitoren en evalueren op het voorgaande om zo de gemeentelijke ambitie voor 2030 van 0,669 TWh te realiseren;*

Van mening zijnde dat:

- *de gemeente een belangrijke rol zou moeten spelen als aanjager van veranderingen, zodat de gestelde klimaatdoelen op tijd gehaald kunnen worden;*
- *de voorgenomen monitoring en evaluatie niet tot vertrouwen spreekt, noch van een bijzondere motivatie blijkt doet geven;*

Tevens constaterende dat:

- *het college, bij monde van wethouder Van der Weide, tijdens de commissievergadering Wonen en Ruimte van 10 mei 2021, onder andere in zijn beantwoording op vragen over zon op dak en glas-tuinbouwbedrijven, bottom-up-participatie zo lijkt te interpreteren dat de gemeente zelf niets meer hoeft te doen;*

Roept het college op:

1. *een proactieve houding aan te nemen omtrent het (laten) realiseren van voldoende duurzame energie;*
2. *initiatiefnemers niet slechts te faciliteren, maar te stimuleren;*
3. *alle mogelijkheden te onderzoeken, waaronder (extra) subsidies, om zo zeker en ten minste de afgesproken bijdrage van de gemeente Emmen (0,669 TWh) te realiseren;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee is de motie ingediend en die maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Voor de raadsleden: u kunt deze terugvinden in iBabs in de map ‘Moties en amendementen’ per de datum van 27 mei 2021. Daar kunt u de tekst nog eens even op uw gemak nalezen.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Wat ligt er nu voor ter vaststelling? Er is al heel veel over gesproken tijdens de commissie. We moeten verduurzamen, we moeten klimaatneutraal worden, we moeten minder CO₂ uitstoten, we moeten meer duurzame energie opwekken, we moeten van de fossiele brandstoffen af, we moeten van het gas af, we moeten 35 terawattuur duurzame energie, oftewel elektriciteit, opwekken. De RES klinkt als een bottom-up-proces, maar is dat nu ook zo? En blijft dat ook zo? Ook dit is een taak die we van het Rijk krijgen. Na vaststelling van de RES 1.0 kunnen we niet terug, want er zullen nog vele RES'en volgen. Krijgen de gemeenten ook extra financiële middelen om alles uit te voeren? Of gaat dat ons straks als gemeenten weer geld kosten? Want het is een taak die – zeg maar even – over de schutting wordt gegooid.

We willen allemaal toe naar een schoner milieu en een schonere en gezondere toekomst. Of dat allemaal lukt, is onzeker. We leven inmiddels met ruim 7 miljard mensen op deze aarde en de elektriciteitsbehoefte zal daardoor almaar blijven stijgen. Ik heb in mijn commissiebijdrage de voorbeeldcijfers genoemd van 2020 en wat het gaat betekenen als we volledig overgaan op elektrificatie.

Voorts zijn er niet alleen bij onze fractie maar ook bij andere fracties zorgen over de invulling van de ruimte. Hoeveel hectare zonneakkers en hoeveel windparken kunnen we nog verdragen in ons Drentse landschap? Tot hoe ver willen we gaan? Gaat uiteindelijk het bottom-up-proces niet omslaan in een top-down-proces, zoals de provincie het hier destijds heeft gedaan en zoals we nu in Overijssel bij Staphorst zien en ook bijvoorbeeld in Amsterdam? Een bottom-up-proces staat of valt met draagvlak. Juist dit laatste is nog een probleem. Dit lezen we bijna dagelijks op social media.

Onze fractie ziet ook wel in dat we moeten verduurzamen en minder fossiele brandstoffen moeten gebruiken en dan met name wat betreft steenkool, bruinkool, hout enzovoort. En dan het gas. We moeten uiteindelijk van het aardgas af en dan met name van het Groningse gas. Gasloos worden zal een mega-

uitdaging worden die niet zo eenvoudig is als het klinkt. Dat baart ons zeker zorgen, vooral omdat er nog geen goed alternatief is.

Het getal van 3,45 terawattuur staat, maar de invulling nog niet – of slechts ten dele. Toch stellen we deze RES vast. Dit is een van de redenen waarom onze fractie, net als bij de concept-RES, niet unaniem zal stemmen bij dit raadsbesluit.

De uiteindelijke vraag die ook openblijft, is: wat gaat het effect van de RES worden op ons klimaat? En als afsluiter: ik heb het in de commissie genoemd. De fout op bladzijde 63 staat er nog precies zo in. We zouden graag zien dat dit aangepast wordt, want is toch wel een slordigheidje.

De voorzitter: We zullen er in ieder geval voor zorgen dat die fout in de definitieve versie hersteld wordt.

Mevrouw Harms (PvdA): In de raadsvergadering van vorig jaar en de commissie Wonen & Ruimte van dit jaar op 10 mei hebben we al uitvoerig gesproken over de RES. Als PvdA hebben wij onze complimenten en onze aandachtspunten toen al benoemd. Wij onderstrepen de noodzakelijkheid van de energietransitie – dat zal duidelijk zijn. We willen graag een duurzame bijdrage aan het verminderen van de uitstoot van CO₂ door het verbruik van aardgas te verminderen. Want tenslotte willen we allemaal hetzelfde: dat onze toekomstige generaties ook nog goed kunnen blijven wonen, leven en werken in onze mooie gemeente. Daarbij vinden we het erg belangrijk dat we de regie houden. Dus zoals de heer Linnemann het net al zei: het bottom-up-proces is belangrijk.

Wij toetsen, zoals we al aangekondigd hebben, ook op haalbaarheid, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid en op draagvlak en draagkracht. Die haalbaarheid, vinden wij, mag niet ten koste gaan van onze ruimte en betaalbaarheid en gaat verder dan alleen maar zon en wind. Ruimte gebruiken om meerdere vormen van duurzame energie op te wekken en een combinatie met andere ontwikkelingen en opgaven die op ons afkomen, is van belang.

In de RES staat ook beschreven dat bij de uitvoering van de RES gebruik wordt gemaakt van een aantal afwegingen, zoals draagvlak, zowel bestuurlijk als maatschappelijk, hoeveel energie we nodig hebben, hoe we de energiesystemen goed kunnen laten werken en hoe we de ruimte zo goed mogelijk kunnen gebruiken. Daar zijn we blij mee. Maar we vinden wel dat er zorgvuldig omgegaan moet worden met die ruimte.

De energietransitie heeft gevolgen voor de betaalbaarheid van de energie voor onze inwoners. We zien nu al dat een aantal inwoners niet in staat is hun energierekening te betalen. Daar moet rekening mee worden gehouden voor de betaalbaarheid. Dat blijft ook van groot belang voor ons.

We vinden het verder niet alleen belangrijk dat de inwoners meegenomen worden in het participatieproces, maar ook participeren in, meedoen met en profiteren van de financiën en lokaal eigendom. Het is goed te zien dat hiervoor al beleid is ontwikkeld. Communicatie is hierbij wel van groot belang. We vinden dat onze inwoners goed geïnformeerd moeten worden over wat de RES is en wat de gevolgen zijn voor de omgeving, maar dat zij ook een stem hebben in dezen.

Tot slot: de RES 1.0 is een eerste stap van vele noodzakelijke en belangrijke stappen die moeten leiden tot een ander energiegebruik dan alleen maar aardgas ten aanzien van het verminderen van de CO₂. Wij willen daarom nogmaals benadrukken dat we blij zijn met de aandachtspunten en randvoorwaarden die zijn benoemd. We blijven kritisch kijken naar en toetsen op de volgende stappen die gaan komen. We hebben tot nu toe voldoende vertrouwen in het wetslagen en de regie voor Emmen.

De heer Oldenbeuving (CDA): Heel kort. We hebben in de commissie er uitgebreid over gesproken. Toen was even niet helder waarom het nou een B-stuk zou moeten blijven. Ondertussen is dat wel helder: er schijnt een motie ingediend te zijn. Daar wil ik in tweede termijn op reageren namens de fractie van het CDA.

Op dit moment stellen we de RES 1.0 vast. Dat moeten we niet, maar dat willen we ook. Want je wilt een toekomst in Emmen om door te geven. Van belang is denk ik om even naar de laatste pagina te kijken met de planning van dit besluit. Er zal namelijk een aantal stappen genomen moeten worden in respectievelijk 2021, 2023, 2025 en dan zal uiteindelijk in 2030 de realisatie van de eerste fase van deze energietransitie afgerond moeten zijn. Dat ook de momenten om ook kritisch als raad te kijken naar hoe we ervoor staan en we inderdaad die vaart maken die we hebben afgesproken.

Nogmaals, ik heb het al in de commissie gezegd – en daar laat ik het bij: dit is een proces dat nog heel veel vervolgstappen zal hebben. De impact daarvan zal groter zijn dan ooit. We hebben honderd jaar goedkope, bijna gratis energie gehad die de aarde ons heeft geleverd. De komende honderd jaar zal dat wezenlijk moeten veranderen.

Mevrouw Kort (PVV): De PVV maakt zich grote zorgen over de RES 1.0 die nu voor ons ligt. Wat zijn de gevolgen van de RES 1.0 voor onze inwoners? Hoeveel windturbines gaan er nog komen? Hoeveel vierkante kilometers grond gaan we verliezen aan zonneparken? Krijgen we straks wel een stabiele elektriciteitsvoorziening die leveringszekerheid biedt? Hoe gaat ons mooie landschap er straks uitzien? Wat voor invloed hebben deze technische installaties op het menselijk lichaam?

Wel weten we dat de kraan voor de RES 1.0 compleet openstaat en het wat kosten mag. Om het elektriciteitsnetwerk uit te breiden en te verzwaren, hebben de vier grote netwerkbedrijven minimaal 102 miljard euro nodig voor de komende dertig jaar. Let wel: dit is alleen nog maar voor het netwerk. Duidelijk is wie daarvoor de rekening gaat betalen. Dat zijn wij allemaal. Onze rekening zal met honderden euro's omhoog gaan. Wij zijn dan ook bezorgd over de mensen die nu al moeite hebben om hun energierekening te betalen. Met de RES 1.0 en de lastenverzwaring zal er energiearmoede gaan ontstaan in ons welvarende land Nederland.

Ik hoor u al denken: maar het is allemaal goed voor het milieu, daar doen we het toch voor? Nou, dan wil ik nu nog graag even meenemen naar het nieuws van gisteren: *'Zeldzame lammergier vliegt zich dood tegen een windturbine in de Wieringermeer'*. Dit is niet het eerste slachtoffer, het zal ook niet het laatste zijn van deze vogelgehaktmolens. Ook wil ik u meenemen naar het nieuws van 20 mei jongstleden uit Friesland: *'Loods met 600 zonnepanelen in Noordburgum verwoest door brand'*. Scherpe stukken metaal met glas van de zonnepanelen zijn verspreid in de omgeving neergekomen in maar liefst vier gemeenten.

De heer Oldenbeuving (CDA): Mevrouw Kort, uw pleidooi verschilt niet zo heel veel van dat in de commissie. Mijn vraag aan u is wat voor toekomst u eigenlijk voor u ziet. We doen het niet alleen voor het milieu, we doen het ook om de toekomst voor onze eigen inwoners, zoals door de Partij van de Arbeid al terecht werd gesignaleerd, mogelijk te maken. Hoe ziet u die toekomst van onze inwoners voor zich?

Mevrouw Kort (PVV): Nou, dat is op zich niet zo heel moeilijk te beantwoorden. De huidige weg die we nu inslaan met zonnepanelen en windturbines zien wij niet zitten. Wij zijn er eigenlijk voorstander van om de SDE- en alle andere subsidies die op dit moment gelden voor turbines en andere parken in te trekken, in plaats daarvan grondig en uitgebreid onderzoek te laten doen naar bijvoorbeeld thorium-reactoren of andere mogelijkheden van kernenergie. Als je daar nu mee begint, ben je misschien over tien jaar zo ver dat je dat kunt produceren. Dat heb je een stabielere, waarschijnlijk veel goedkopere energiebron wat we nu gaan creëren met z'n allen.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Mevrouw Kort noemde een aantal nieuwsberichten. Dat is natuurlijk wel wat selectief. Want er zijn natuurlijk ook een heleboel nieuwsberichten over de overlast die er is door de klimaatverandering, zoals modderstromen en alle slachtoffers die dat teweegbrengt. Dus het is een wel heel selectieve bloemlezing uit krantenberichten.

Mevrouw Kort (PVV): Ik hoor daarin geen vraag. Dus als u me toestaat, zou ik verder willen gaan met mijn betoog.

De voorzitter: Wilt u nog reageren op de bijdrage van mevrouw Van der Woude?

Mevrouw Kort (PVV): Nee, ik heb geen vraag daarin gehoord. Dus nee.

De voorzitter: Nou ja, dat is aan u. Zijn er nog andere interrupties? Ja, dat is er een van de heer Egen.

De heer Eggen (D66): Geen obsessieve vraag, maar gewoon een normale vraag. Ik heb weleens vaker met u de discussie gevoerd over thorium. Ik heb u toen ook uitgelegd dat thorium en het stichten van een nieuwe thoriumcentrale toch minstens vijftien tot twintig jaar zal duren. Hoe wilt u in de tussentijd omgaan met het milieu en de energievoorziening? Een heel concrete vraag.

Mevrouw Kort (PVV): Nou, volgens mij heb ik de vorige keer ook geantwoord op uw vraag. Er is volgens mij onlangs in Brussel ook ermee ingestemd dat aardgas daar gewoon een duurzame energiebron is geworden. Er is op dit moment nog voldoende energie beschikbaar waarmee we nog de komende tijd vooruitkunnen. Als we nu die komende tijd goed gaan gebruiken om juist een goed alternatief te vinden in plaats van het paniekvoetbal dat we nu een beetje aan het spelen zijn, dan denk ik dat we straks veel beter af zijn dan ons nu te gaan richten op de energiebronnen waar we nu mee bezig zijn.

De heer Oldenbeuving (CDA): Het afdoende antwoord wordt niet gegeven. Want ik vroeg naar hoe de PVV aankijkt tegen de toekomst van onze burgers. Zij refereert in haar beantwoording aan het feit dat er nog voldoende fossiele brandstoffen aanwezig zijn. Zij heeft ongetwijfeld ook kennisgenomen van de uitspraak die de rechtbank heeft gedaan ten aanzien van Shell Nederland. Dat zal ongetwijfeld ook grote gevolgen hebben voor andere oliemaatschappijen. Met andere woorden: de tijd, mevrouw Kort, hebben we niet. Het is ook niet een kwestie van moeten, het is een kwestie van willen. We willen een samenleving en een wereld om door te geven. U wilt een wereld die opgebruikt wordt en dat vind ik zo jammer.

Mevrouw Kort (PVV): Ja, dat is uw constatering. Wij willen ook een goede wereld. Alleen, wij zien nog wel dat er voldoende fossiele brandstoffen zijn. Wij zitten daarbij op een heel andere lijn dan u zit. Wij zien wel toekomstmuziek inderdaad in kernenergie en zien ook de mogelijkheid om dat nu juist goed te gaan ontwikkelen.

Ik had het erover dat al die scherpe stukken metaal van die zonnepanelen in maar liefst vier gemeenten zijn neergekomen. Veehouders wordt daarbij aangeraden om hun vee binnen te houden, het gras niet te maaien en zeker niet te voeren aan hun dieren. Ik hoef u niet te vertellen wat er met deze dieren gebeurt op het moment dat zij deze stukjes zonnepanelen binnenkrijgen. Het vee kunnen we hier wel binnenhouden. Maar hoe kunnen we onze wilde dieren hiertegen beschermen? Daar heeft niemand oog en oor voor.

Onlangs heeft Shell het windpark en zonnepark aan de Pottendijk gekocht. Hetzelfde Shell, dat in Emmen een waterstoffabriek gaat bouwen en nu ongeveer evenveel stroom gaat gebruiken als Pottendijk opwekt. Maar gaat nu die opgewekte capaciteit van Pottendijk niet rechtstreeks naar de waterstoffabriek? Gaat de opgewekte energie van Pottendijk, die wij in Emmen als doel hebben gesteld om te halen, niet verloren en komt die nu niet terecht bij de industrie? Wordt daarmee onze target als gemeente daarmee niet verhoogd? Graag krijgen we daar een antwoord op van de wethouder.

Als we kijken naar de plannen uit de RES, gaan we in Nederland honderden windmolens bouwen en oneindige hoeveelheden staal, beton, olie en duizenden onrecyclebare wieken, honderden turbines met oneindige hoeveelheden metaal zoals koper maar ook kobalt. Dit zien wij ook niet echt als heel duurzaam. Als dit het fundament is voor een duurzame wereld, dan twijfelen wij er heel erg aan hoe dat moet gaan aflopen.

Tot slot wil ik graag de grootste zorg van de PVV met u allen delen. De overheid vraagt in de laatste aanbeveling van de RES om juridische instrumenten om iedereen te kunnen dwingen mee te doen. Ik herhaal: de overheid vraagt in de laatste aanbeveling van de RES om juridische instrumenten om iedereen te kunnen dwingen mee te doen. Dat klinkt niet democratisch, maar eerder als dictatoriaal. Dit kunnen wij dan ook op geen enkele manier ondersteunen. Dit vinden wij buiten alle proporties.

Mevrouw Bosch (ChristenUnie): Ik wil namens onze partij aangeven dat we het een duidelijk plan vinden dat herkenbaar is en het een uitwerking is van het conceptplan dat er vorig jaar lag. Het plan omvat ambities en acties die nodig zijn om daadwerkelijk energieneutraal te worden en aardgasvrij. Wat ons opvalt in dit plan, zijn de ruimtelijke principes en de afspraken daarover. Daar zijn we erg blij mee. We moeten zuinig zijn met de ruimte die we hebben in Drenthe. We maken ons natuurlijk ook zorgen voor de toekomst om die ruimte, als we die helemaal vol gaan zetten. Dus het opwekken van

zonne-energie op daken is daarom een goede ontwikkeling. Dit vinden we een belangrijk punt om mee te nemen.

Het volgende punt dat ons opvalt in het stuk, is de maatschappelijke betrokkenheid. Dat is niet nieuw, dat stond ook al in het originele document. Maar het is belangrijk dat we zorgen dat burgers mee kunnen doen aan en participeren in dit plan. Om de communicatie en participatie goed vorm te gaan geven, is er een aantal handreikingen gedaan richting de gemeenten om hun actieve rol goed op te kunnen pakken. Woorden als 'betrekken', 'vertellen', 'sturen', 'samenwerken', 'ondersteunen' en 'innoveren' komen daar voorbij. Dit is heel erg van belang om die ambities die gesteld zijn in het plan, ook echt waar te kunnen maken en tot uitvoering te kunnen brengen. Daarom zijn wij mede-indieners van de motie, omdat we een proactieve houding willen van het college ten aanzien van het laten realiseren van voldoende duurzame energie.

De heer Kuiper (SP): Allereerst wil ik benadrukken dat de SP blij is dat het college en een groot deel van de raad de noodzaak inzien om de koers te verleggen van een 'na-ons-de-zondvloed'-mentaliteit naar een duurzame evenwichtige samenleving. Zoals we allemaal wel weten, is de RES slecht het begin van een lang en moeizaam proces waarbij wij nu de verantwoordelijkheid nemen, om te zorgen dat ook de volgende generaties goed kunnen leven in onze mooie gemeente.

Grote zorgen hebben wij nog wel als het gaat om het mogelijk ontstaan van ongelijkheid en een soort energiearmoede. Dit proces mag niet leiden tot een tweedeling wat betreft de mogelijkheden. Iedereen moet mee kunnen doen ongeacht de inhoud van de portemonnee. Als dat niet gaat lukken, dan is dat funest voor het draagvlak. Zoals wij ook al in de commissie hebben gezegd, is draagvlak essentieel. We horen graag van de wethouder hoe hij daartegenaan kijkt en hoe we dit gaan voorkomen.

De heer Leutscher (LEF!): Als het gaat om duurzaamheid al of niet, is dat voor de LEF!-fractie geen vraag, maar een voldongen feit. We hebben met elkaar als samenleving geen keus om te verduurzamen. Dat betekent ook dat wij als fractie gekeken hebben naar dit document op zich. We hebben dit ook veel meer geduid als document ter verandering van mentaliteit, weliswaar met na te steven doelen. Of dit lukt, is de vraag. Dat we ons best moeten doen: absoluut. Dat de gemeente Emmen in een aanjaagfunctie zou moeten zitten, daar zijn we het ook helemaal mee eens.

Wat we wel belangrijk vinden, is dat we bij de keuzes die we maken, wel moeten leren uit het verleden. We kennen de situatie zoals we het gedaan hebben binnen de gemeente Emmen als het gaat om de windmolens. Dus we weten het belang van draagvlak en betrokkenheid en daar voegen wij ook betaalbaarheid aan toe.

Geloven wij nu in alle acties die ondernomen worden om het doel te gaan realiseren? Daar zetten we een vraagteken bij, maar we moeten wel ons best doen. Wij zijn wel gesterkt door de uitspraak van de rechter waar het gaat om de situatie van Shell. Dat is niet alleen een juridische uitspraak in een zaak zelf, maar ook meer een duiding van die mentaliteitsverandering waar ik zojuist over begon.

Daarnaast hecht de LEF!-fractie grote waarde aan wetenschappelijke inzichten en ontwikkelingen. Dus we gaan er ook van uit dat door die druk, door dat inzicht de wetenschap ons ook handreikingen zal doen met verrassende oplossingen die misschien binnen handbereik zijn dan we op dit moment denken.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Het is al gezegd tijdens de commissie: de RES 1.0 is een startdocument. Op naar de RES 2.0. De energietransitie is van ons allemaal. Daarom hecht GroenLinks ook grote waarde aan het lokaal eigendom en dat er daar vooral naar gekeken wordt. Meneer Linnemann benoemde het al: bottom-up en niet top-down.

Daarnaast vragen wij nogmaals aandacht voor de groep voor wie het niet zo makkelijk is om aan verduurzaming en isolerende maatregelen te doen. Ook in de energietransitie zien we de steeds groter wordende tweedeling in onze samenleving. Onze taak als overheid is om ervoor te zorgen dat alle groepen kunnen verduurzamen, zodat het inderdaad een energietransitie van ons allemaal wordt.

Ook de woningcorporaties hebben daarin een verantwoordelijkheid bij het verduurzamen van de Drentse woningen. We doen het landelijk niet slecht met zo'n 33 procent van de Drentse huizen met energielabel A. Emmen doet het wat dat betreft wat minder goed: 26 procent. Dat valt een beetje uit de toon. Hoe kan dat? En gaan we hiermee wat beter mee aan de slag?

We verwachten ook dat er in de uitvoeringsplannen goed wordt samengewerkt met de Drentse KEI, de Milieufederatie en de jongerenorganisaties, zodat het echt tot concrete plannen komt.

Nog een ander punt van aandacht blijft de netwerkcapaciteit. Bij veertien stations zien we knelpunten en bij drie stations ontstaan er knelpunten voor 2025. Dat zou wel een obstakel kunnen worden bij het realiseren van onze ambities.

Er is al veel gezegd, maar er is nog heel veel werk aan de winkel. Net zoals bij de formatie in Den Haag zeggen we hier: vooruit met de geit! Pak het aan met zonnepanelen op daken, windparken en besparende maatregelen.

De heer Grethe (50PLUS): We zullen onze doelen slim moeten bereiken bij wat tot nu toe RES 1.0 is, naar het einddoel RES 2.0 in 2030. Dat kunnen we bereiken door onder andere waterstofgas, zon en wind. We zullen de zonnepanelen meer op overheidsgebouwen, op grote daken van bedrijven en misschien, als het kan, langs provinciale wegen als geluidsschermen moeten plaatsen en minder op landbouwgrond. En windmolens zoveel mogelijk beperken, omdat die het genot van onze inwoners aantasten.

Dan had ik nog een vraag. Ik las in het Dagblad van het Noorden van 19 mei jongstleden – dat werd daarstraks ook al door GroenLinks aangekaart – dat TenneT en Enexis in de buurt van Assen bezig zijn met het vernieuwen en uitbreiden van de trafo in het hoogspanningsstation. Mijn vraag is dan ook: wanneer is de grootste gemeente van Drenthe, Emmen, aan de beurt om dat te realiseren in Nieuw-Amsterdam/Veenoord?

De heer Meijer (VVD): In de commissie en tijdens de voorlichtingsavond hebben we de RES uitvoerig besproken. In hoofdlijnen kan de VVD zich hier goed in vinden.

Er zijn wel enkele aandachtspunten. Een aantal is vanavond al genoemd, maar we willen toch even op een rijtje zetten wat wij nog wel belangrijke punten vinden. Dat is een gelijke verdeling van de opdracht over geheel Drenthe, het openstaan voor nieuwe technieken, de voorkeur geven aan zon op dak in plaats van landbouwgrond – en dan inderdaad ook op alle daken, zoals genoemd –, het blijven werken aan draagvlak onder en participatie door de bevolking en de netcapaciteit. We vertrouwen erop dat hier aandacht voor zal zijn.

Er is onlangs wat reuring ontstaan door de tekst ‘verplicht van het gas af’. De VVD snapt dat als je 2050 nadert, er soms keuzes gemaakt moeten worden die soms niet zo fijn zijn. Maar we gaan ervan uit dat de soep niet zo heet gegeten wordt dat de mensen onder dwang hun huis moeten aanpassen. Door de inwoners en de overheid moet samen gekeken worden naar een reële oplossing. We horen graag van de wethouder hoe hij hiertegenaan kijkt.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Na de startnotitie, de concept-RES, ligt dan vanavond de RES 1.0 ter besluitvorming. Ik ben blij dat een groot gedeelte van u de noodzaak ziet en de ambitie die we er vanuit Emmen in leggen, ondersteunt.

Even de discussie of het nou ‘moeten’ of ‘willen’ is. Volgens mij gaat het om allebei. We voelen de noodzaak en dat valt wat mij betreft onder de categorie ‘moeten’. Maar er zit natuurlijk ook een wil om dit zelf te gaan doen. In die zin is het denk ik ook een belangrijke stap op weg naar 2030 en daarmee ook indirect richting 2050. De RES 1.0 zal nog heel wat opvolgers gaan krijgen, dus dat betekent dat ook na de RES 1.0 nog heel wat stappen gezet zullen moeten worden.

Het doel is in die zin ook wel simpel: het overschakelen van fossiel naar groen om in ieder geval schoner te produceren en daarmee ook een belangrijke bijdrage te leveren aan het klimaat. Dat kunnen we niet alleen als gemeente en dat willen we ook niet alleen. Dat zullen we samen moeten gaan doen met inwoners, bedrijven, woningbouwcorporaties, het onderwijs en andere organisaties.

Dat brengt mij ook meteen bij het punt van D66. Want ik hoor u zeggen dat de wethouder in beweging moet komen. De wethouder is volop in beweging en niet alleen de wethouder, maar ook onze mensen die werken aan de uitvoering van de Energienota. Want daarin hebben we een aantal doelen gesteld en een aantal projecten gedefinieerd als het erom gaat om een aantal doelstellingen te bereiken. Ik wil u dan toch even meenemen in waar we op dit moment mee bezig zijn. Als ik kijk naar de ontwikkeling van de Zonneroute A37, dan zitten we als gemeente daar aan de voorkant. Daar ontwikkelen we zelf bijna mee in de hele voorbereiding, om te zorgen dat het project in de markt kan worden gezet. Als ik

kijk naar het initiatief Zon op Dak dat vanuit ondernemend Emmen is aangedragen van onderop, zoals we dat ook graag zien, dan pakken we als gemeente ook een rol door ondersteuning te bieden of bij te dragen aan de ontwikkeling. Ik heb ook in de commissie gezegd dat als het gaat om draagvlak, het ook van belang is om coöperaties te gaan ontwikkelen. Maar daarvoor hebben we juist het Steunpunt Zonneakkers opgericht om coöperaties en initiatieven die er zijn, te kunnen begeleiden en te helpen bij de oprichting daarvan. De Structuurvisie Zon is in 2015 vastgesteld. Inmiddels hebben we daarvan 20 hectare kunnen ontwikkelen, tot aan vergunningverlening en realisatie. Als ik kijk naar het probleem rondom de netcapaciteit, zijn we daar volop mee bezig om in samenspraak met TenneT en Enexis rondom Nieuw-Amsterdam/Veenoord een uitbreiding te laten plaatsvinden. Dat stimuleren we, dat faciliteren we en dat willen we mogelijk gaan maken door de planologische procedure. Dus daarmee noem ik zo maar even een aantal wat grote projecten waar we hard aan werken en waar we zeer zeker proactief in zijn. Daarnaast hebben we nog een aantal projecten zoals bijvoorbeeld RRE, waar we toch een forse subsidie voor hebben binnengehaald. Wat er gebeurt rondom KoBE en rondom SEREH: daar pakken we echt onze rol en zijn we proactief bezig.

Ik wil bij dezen ook maar even gebruikmaken van de gelegenheid om een aankondiging te doen waarover op 15 juni een informatieavond zal zijn. Daarop zullen wij u bijpraten over alles wat er gebeurt rondom de projecten die bijdragen aan de energietransitie. Dan zult u zelf ook allemaal zien wat wij doen en dat het college en onze mensen daar proactief en stimulerend mee bezig zijn. Dat was in ieder geval wel even de reactie op de motie zoals die er ligt.

De heer Scheltens (VVD): Even een vraag voor de wethouder, om hem meteen maar even op de man af te vragen. De motie die ingediend is, 'roept op tot'. Wat vindt de wethouder nu met zijn uitleg: dat hij de motie eigenlijk wel over kan nemen, omdat hij het dus allemaal toch al doet? Of zegt hij: nee, deze motie is gewoon helemaal overbodig, want ik doe het al?

De heer Van der Weide (wethouder): Nou, het lijkt me goed om even antwoord te geven op de vraag van de heer Scheltens. Proactief zijn we als college en zijn we als gemeente. En daarmee geven we al uitvoering aan de motie.

Een andere vraag van D66 is over Jong RES. Die is aangesloten bij de Drentse Energietafel, waar de RES wordt besproken en geproduceerd. Jong RES maakt daar onderdeel van uit. Dat vind ik ook een goede ontwikkeling. Maar net als LTO of VNO-NCW zijn dat de maatschappelijke partners die daar aan tafel zitten. Jong RES is wat mij betreft ook welkom bij de projecten en de uitvoering die wij aan de RES geven in Emmen. Ik vind het in ieder geval wel een goede suggestie om te kijken hoe we de specifieke doelgroep jongeren nog beter kunnen bereiken als het gaat om participatie en communicatie voor de verschillende projecten.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Nou, dat is in ieder geval mooi en ik beschouw de wethouder ook nog als een van die jongeren. Dus die doelgroep moet hem ook aanspreken. Maar misschien ook om te duiden wat het verschil is tussen reactief en proactief: u nodigt de jongeren uit. Wij vragen u in dit geval ook om actief reclame te maken door het delen van de vacatures. Want zij hebben behoorlijk wat vacatures openstaan en dat is dan iets wat je dan misschien proactief als gemeente zou kunnen ondersteunen via de websites die ook maar iets met de energietransitie te maken hebben. De vraag is eigenlijk of de wethouder bereid is om op een of andere manier wat meer reclame te maken voor én hun vacatures én voor Jong RES als zodanig.

De heer Van der Weide (wethouder): Ja, daar wil ik best naar kijken, maar daar zou ik me ook even in moeten verdiepen wat dat met zich meebrengt en hoe we dat zouden kunnen gaan doen. Ik doe niet de toezegging dat het goedkomt en dat we het gaan doen. Maar ik wil u wel toezeggen om daarnaar te kijken hoe we dat mogelijk kunnen doen.

Dan wil ik nog even ingaan op een opmerking van de heer Linnemann als het gaat om de 3,45 terawattuur. U zei dat de invulling nog niet bekend is. Nou, dat klopt gedeeltelijk omdat een aantal gemeenten heeft aangegeven dat zij voor een bod staan, maar dat eerst neutraal formuleren. Bij de nadere uitwerking, als ze te maken hebben met de ruimtelijke procedures, zal duidelijk moeten worden hoe dat eruit komt te zien en welke keuzes worden gemaakt. Maar goed, voor Emmen is dat een ander ge-

val. Want we hebben juist de projecten gekoppeld aan ons bod en daarmee hebben we de invulling ook al voor elkaar.

Uw opmerking over pagina 63 nemen we mee en dat zullen we herstellen.

Dan kom ik even bij de PVV die een concrete vraag stelt hoe het nou zit met de groene stroom die wordt opgewekt bij Pottendijk en de relatie met GZI Next. In Nederland werkt het zo dat een groot-schalig project met wind of zon aanspraak kan maken op die SDE-subsidie, noodzakelijk om uiteindelijk een businesscase rond te kunnen krijgen. Die kent de verplichting dat de stroom die wordt opgewekt, het publieke net op moet. Dus daar valt ook geen keus in te maken. Uiteindelijk draait het erom dat de 35 terawattuur een forse stap is in de totale verduurzaming van het stroomverbruik. Het einddoel is 100 procent duurzaam. Uiteindelijk moet dus in 2030 daar een aanzienlijk gedeelte van ver-groend worden en dat gaat door middel van het publieke net.

Dan kom ik even bij de heer Kuiper van de SP over draagvlak. Een aantal andere partijen heeft daar ook terecht aandacht voor gevraagd. Het is een belangrijke randvoorwaarde om succesvol bezig te kunnen zijn en de energietransitie ook uit te kunnen voeren. Daarbij is een aantal zaken belangrijk. Participatie heb ik in de commissie uitvoerig besproken en ook wat we daar als Emmen in aan het doen zijn. In het verlengde daarvan is er het stimuleren van lokaal eigendom. Als ik bijvoorbeeld toch kijk naar een aantal grootschalige zonneprojecten, dan zien we daar wel een mix van: enerzijds parti-cipatie, anderzijds lokaal eigendom. Dan kijk ik ook even naar het zonnepark Oranjepoort, dat toch van onderop tot stand is gekomen. Dus als we het hebben over de grootschalige opwek van duurzame energie, dan denk ik dat we daar de afgelopen tijd op een goede manier mee bezig zijn geweest. Maar het blijft uiteraard wel een aandachtspunt voor de toekomst om dit op een goede manier te kunnen uit-voeren.

Het laatste punt dat ik nog even wil aanstippen, is energiearmoede en in het verlengde daarmee ook het uitgangspunt van het Klimaatakkoord en 'van het gas af'. In die zin staan we nog niet eens aan de vooravond daarvan. Want we zijn nu bezig met het opstellen van een warmtetransitievisie. Daar wordt u binnenkort ook over bijgesproken. Dat is eigenlijk een globale visie op welke wijze dorpen en wij-ken van het gas af zouden kunnen. Dat moet uiteindelijk weer worden doorvertaald in concrete uitvoe-ringsplannen. Dus daar hebben we nog wel de nodig tijd voor nodig om dat zorgvuldig en goed te kunnen doen. Ik denk dat een aantal van u ook terecht daar een kritische kanttekening bij maakt als het gaat over de betaalbaarheid, mensen meenemen en uiteindelijk er ook voor zorgen dat het woord dat de heer Meijer noemde, dwang, niet noodzakelijk is. Want volgens mij is dat een van de slechtste ideeën en ook funest voor het draagvlak en het vervolg.

De heer Grethe (50PLUS): Ik had dus nog een vraag over of wij de provincie nog zo ver kunnen krijgen om zonnepanelen als geluidschermen langs de provinciale wegen te plaatsen.

De heer Van der Weide (wethouder): Uiteindelijk gaat de provincie daarover. Als ik kijk naar de beleidsregel die onlangs is vastgelegd over zon op land, zoals ik het maar even noem, dan zien we daar echt wel dat daar een soort meet- en sein principe is ontstaan. We zijn nu wel bezig met de A37 om te kijken of er bij Parc Sandur, maar ook voor Hoogeveen, een verhoging in de zonneroute ook mogelijk een positief effect kan hebben op geluid. Dus ik snap uw gedachte deels wel. Maar aan de andere kant, als ik kijk naar de provinciale wegen, hebben we daar ook wel te maken met de landschappelijke waarden. Zomaar een zonnescherm midden in het landschap kent ook de nodige nadelen. Dus uitein-delijk ligt dat bij de provincie op het bord. Op het moment dat de provincie daar zelf iets mee wil, is het denk ik ook goed om te kijken wat dat eventueel zou kunnen betekenen.

De voorzitter: Dank u wel. Dit waren de bijdragen in eerste termijn vanuit de raad. Ik zou mij kunnen voorstellen dat we even gaan schorsen. Er zijn antwoorden gegeven door de wethouder, er is een reac-tie gegeven op de motie. Voorstel is om te gaan schorsen. Wat zullen we zeggen? Als we nou eens proberen om tegen tien over half negen hier weer allemaal terug te zijn? Dus tien minuten? Is dat een goed voorstel? Beter gevraagd: vindt iemand dat geen goed voorstel? Dan hoor ik het ook graag. Ja? Dan schors ik de vergadering tot tien over half negen, de vergadering is geschorst.

[Schorsing]

De voorzitter: Dames en heren, de schorsing was gepland tot 20.40 uur. Als iedereen even zijn of haar microfoon wil uitzetten, om even rust in de vergadering te krijgen – dank u wel. Dan heropen ik de vergadering. Volgens mij zijn alle fracties weer present. Dat is een beetje lastig om te zien, meld ik u maar even, maar we hebben al een beetje steekproefsgewijs gezien dat volgens ons iedereen in deze digitale raadszaal weer aanwezig is.

Wij zijn bij de behandeling van de RES, de Regionale Energie Strategie. Daarover spreken wij in twee termijnen. Wij hebben in de eerste termijn allemaal fracties aan het woord gelaten. Daarbij is ook een motie aan de orde geweest van D66, 50PLUS, ChristenUnie en GroenLinks. Wethouder Van der Weide heeft in eerste termijn gereageerd, ook op de motie. Nu is de tweede termijn aan de orde en dan gaan we over tot de besluitvorming. Al of niet na een schorsing, dat zien we dan wel aan het eind van die tweede termijn. Dan gaan we een besluit nemen over het voorstel en mogelijk ook over de motie.

Ik stel voor om zometeen weer even te beginnen bij de fractie van D66, waarbij ook weer even het onderdeel van de motie aan de orde is en al het andere wat u wilt zeggen. Dan gaan we weer in dezelfde volgorde de tweede termijn afhandelen. En daarna zal ik uiteraard de wethouder ook even de gelegenheid geven om weer te reageren. Zullen we het zo doen? Dan geef ik het woord aan mevrouw Hoogeveen van de fractie van D66.

Tweede termijn

Mevrouw Hoogeveen (D66): Dank u wel, voorzitter, en ook bedankt voor de schorsingsmogelijkheid, want die gaf ons ook de gelegenheid als indieners om even een overleg te houden. Wij hebben besloten dat we de motie in stemming brengen. Daar hebben we ook redenen voor. Allereerst zijn we wel heel blij met de voorbeelden van actief beleid zoals de wethouder die heeft gepresenteerd. Voor ons ligt, zoals u ons ook al aangaf, de Regionale Energie Strategie-nota van de regio Drenthe. De gemeente Emmen heeft bij het raadsbesluit een aantal kanttekeningen geplaatst en daar gaat deze motie over. Daaruit spreekt een beetje een reactieve houding.

Dat hebben wij ook bij de motie onder de overwegingen gesteld. Dat heb ik niet meer opgenoemd, omdat ik dacht dat iedereen dat wel gelezen had. Dan noem ik nu even. Bij het raadsbesluit staat namelijk als kanttekening onder punt 1.3 dat de gemeente Emmen afhankelijk is van potentiële initiatiefnemers voor de realisatie van voldoende duurzame energie en dat het college dat zal monitoren en evalueren. Daar spreekt nou niet zo heel veel een aanjagende rol uit. Ook is het niet zo heel positief dat een en ander wordt gemonitord en dergelijke. En die houding moet wat ons betreft dan anders. In onze beleving zou de gemeente een belangrijke rol moeten spelen als aanjager van veranderingen, zodat de gestelde klimaatdoelen op tijd gehaald worden en dat de voorgenomen monitoring en evaluatie niet van vertrouwen spreekt, noch van een bijzondere motivatie blijkt geeft. Dat is onze oproep tot een proactieve houding, omdat wij denken dat er in gezamenlijkheid veel meer mogelijk is dan alleen iets te faciliteren.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Ik heb een paar kleine opmerkingen nog. Allereerst even de motie. Ik heb bewust de eerste termijn even gewacht, omdat we het antwoord van het college even wilden afwachten. De wethouder heeft het eigenlijk al duidelijk verwoord: datgene wat in de motie gevraagd wordt, doet de gemeente al ruimschoots. Zij is al proactief. Je kunt niet zeggen dat ze dat niet is. Dus voor ons voegt de motie eigenlijk niets toe aan datgene wat de gemeente op dit moment al doet, dus is de motie voor ons overbodig. Komt zij in stemming, dan zullen wij dus tegen deze motie gaan stemmen.

Dan wil ik even een puntje onder de aandacht brengen over de netwerkproblemen – dat is al een paar keer benoemd vanavond. Ik heb gisteravond een webinar gevolgd met als titel ‘Brenge RES elektriciteitsnet in gevaar?’. Dat ging over een Amerikaanse schrijfster die een boek heeft geschreven. Zij heeft een heel onderzoek uitgevoerd in Amerika. Dat kun je eigenlijk een-op-een kopiëren naar de situatie in Nederland. De korte highlights daaruit zijn: hoe meer renewables, dus hernieuwbare energie, er op het net komt, des te meer risico's heb je op een black-out. Je kunt nooit zonder back-up. Dus 100 procent hernieuwbare energie kan volgens deze mevrouw nooit. Dat wil ik even als tip meegeven.

Dan hoor ik D66 ook nog over de vraag naar Jong RES-leden. Wellicht is het een tip om eens te gaan informeren bij de Jongerenadviesraad Drenthe. Wellicht zijn daar ook mensen die geïnteresseerd zijn in de RES.

Dan nog even een puntje over het gas. Er wordt vaak geroepen dat we van het gas af moeten om minder CO2 uit te stoten. Maar op dit moment is er geen alternatief voor gas dat nog minder CO2 uitstoot dan gas zelf. Dus dat wordt nog een punt hoe we dat straks uiteindelijk gaan oppakken. Als laatste meld ik alvast even dat ik straks bij de stemming met een stemverklaring kom.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Ja, ik wilde even reageren op wat de heer Linnemann aangeeft. Het is ook niet voor niets dat wij in ons betoog hebben aangegeven dat wij vinden dat de gemeente actief mee moet werken om meer capaciteit te ontwikkelen. Daarom hebben we aangegeven om vol in te zetten op dat SEREH-project, lokale opwekking bij de grootverbruikers stimuleren en misschien lokaal eigendom en opslag met waterstof. Dus wij zien dat ook. Ik ben eigenlijk wel benieuwd wat de heer Linnemann hiervan vindt, wat wij actief zouden kunnen ondersteunen als gemeente.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Nou ja, zoals ik eigenlijk net min of meer al heb verwoord: volgens onze fractie doet de gemeente zeker voldoende, helemaal als we kijken naar wat andere gemeenten doen. Want er zijn gemeenten die eigenlijk helemaal nog geen ambities hebben. Je kunt als gemeente nog veel meer doen. Maar waar we wel zeker voor moeten waken en wat je absoluut niet moet doen, is dat je als gemeente op de stoel van de ondernemer gaat zitten en zelf met duurzame of hernieuwbare energie bezig gaat. Dat moet je echt overlaten aan initiatiefnemers. En dat stimuleren we ook zeker en in onze beleving doet de gemeente daar ruimschoots voldoende aan. Vandaar dat we dus de motie ook niet gaan steunen.

Mevrouw Harms (PvdA): Om te beginnen met de motie: ook wij gaan de motie niet steunen omdat wij van mening zijn dat de wethouder en het college al in beweging zijn – dit ter aanvulling op wat de heer Linnemann net zei. Om met de woorden van de wethouder te spreken: eigenlijk heeft hij de motie al in uitvoering.

Met betrekking tot de RES zelf heb ik geen aanvullingen op wat ik in eerste termijn heb gezegd.

De heer Oldenbeuving (CDA): Even kort reagerend: 100 procent hernieuwbaar kan niet? Ja, 100 procent hernieuwbaar zullen wij op termijn moeten realiseren, willen we überhaupt deze planeet leefbaar houden. Er is natuurlijk wel een alternatief voor gas, alleen staat dat nog in de kinderschoenen. Dat is dat je inderdaad groene elektriciteit gebruikt om waterstofgas te produceren. In die zin is het kringetje dan weer mooi rond en is ook gelijk de opmerking richting de PVV over dat de opgewekte elektriciteit op Pottendijk ‘verloren zou gaan’ naar GZI Next. Dat gaat niet verloren. Integendeel, het wordt omgezet in een hoogwaardige energiedrager.

Ja, is het willen? Is het moeten? Is het een combinatie van beide en hoort daar soms dwingen bij? Ja, ook. Laat ik dat toelichten. Als we vinden dat een warm en comfortabel huis ook in de toekomst betaalbaar moet blijven voor iedereen, dan zul je dat ook voor een deel door bijvoorbeeld heffingen moeten realiseren. We zullen dan met z'n allen die rekening moeten betalen. Ja, het is nu één keer zo dat de overheid de enige die mensen ook kan dwingen om mee te betalen. Dat heet ‘belastingen’. Dat vind iedereen een vervelend woord, maar daar gebeuren wel heel goede dingen mee en dat zal ook in de toekomst zo blijven. Dus ook dwang kan daar soms bij horen.

En dat we van dat Groningse gas zijn afgegaan, zijn we het allemaal als noordelingen denk ik van harte mee eens. Maar we hebben daar nu een prachtig alternatief voor terug en dat is het zogenaamde Russische gas. En als u een beetje de berichtgeving van de afgelopen dagen volgt, dan komt het Russische gas via Wit-Rusland onze contreien binnen. We willen toch niet meemaken dat we daar op de heel lange termijn afhankelijk van willen blijven. Dus die RES is hartstikke nodig, dat moeten we doen, dat willen we doen. Nogmaals, ik heb het in de commissie al gezegd: we zitten nu op RES 1.0. We gaan uiteindelijk naar RES 12.0 om het allemaal te kunnen realiseren.

Dan naar de motie. Nog even los van de bewoordingen en de interpretatie die worden gebezigd, wordt een kleuring gegeven aan wat het college ons voorhoudt. Het college probeert dat zelf, ook vanavond nog weer, eventjes wat te relativiseren op z'n minst. We sluiten niet uit dat in de toekomst een motie nodig zou kunnen zijn. Daarvoor kijk ik maar even naar de planning in dit voorstel. Die loopt tot 2030 en in 2025 uiterlijk moeten alle projecten zijn vergund om RES 1.0 regio Drenthe vorm te kunnen geven. Dat betekent dat wij als raad natuurlijk ook richting het college de vinger aan de pols moeten houden en daar blijven bevragen en naar kijken. Het zou kunnen zijn dat in de loop van dat komende

decennium, ergens zo richting 2024 of 2025, als blijkt dat er onvoldoende schot in de zaak zit, we dan met een motie zouden moeten komen als dat dan nodig is. Maar dat zal een motie zijn die denk ik dan wat zwaarder van tekst kan zijn dan deze. Deze is een prikkel die onzes inziens op dit moment overbodig is. De wethouder heeft dat denk ik ook voldoende toegelicht namens het college. Dat betekent dat wij daarom deze motie, zeker op dit moment, niet zullen steunen.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): De heer Oldenbeuving had het over het Groningse gas en dat we daarvanaf moeten. Nou, daar zijn we het wel over eens gezien de ellende die het teweeg heeft gebracht. Hij noemt ook dat we niet afhankelijk moeten worden van het Russische gas. Nou was er vorige week, of de week daarvoor, een hele documentaire op de televisie over het gas en ook over mensen die in het gas werken. 30 procent van de aanvoer van gas komt nu al uit Rusland. De gaskraan in Groningen zelf gaat nu nog verder dicht. Dus eigenlijk zitten we min of meer al vast aan het Russische gas, totdat we dus echt goede alternatieven hebben. Zolang die er nog niet zijn, zullen we zeer waarschijnlijk ook niet zonder het Russische gas kunnen. Dat wil ik graag nog even meegeven.

De heer Oldenbeuving (CDA): Ik wil heel graag en heel kort nog reageren. Dat is ook zo en dat betekent dus dat je in dit soort dingen niet moet treuzelen, maar vaart moet maken. Want hoe langer je wacht, hoe groter die afhankelijkheid wordt. Dat betekent alleen maar dat je niet moet zitten wachten tot zich nieuwe technieken ontwikkelen. Die tijd hebben we niet. Dat betekent dat je nu de draad op moet pakken. Wat dat betreft is de RES 1.0 een goede eerste stap en de RES 2.0 komt binnenkort denk ik wel op de tekenafel.

De heer Scheltens (VVD): Toch even een vraag aan de fractie van het CDA. Want ik hoor in ieder geval een heel stevige oproep om maar zo snel mogelijk en zo fanatiek mogelijk overal mee bezig te gaan, behalve als het om de motie gaat. Dan zegt het CDA dat we wellicht in 2024, 2025 maar eens moeten monitoren. Als het dan inderdaad toch niet gerealiseerd is, dan moeten we die motie misschien dan nog wel veel scherper verwoorden. Waar zit het verschil in benadering? Als we dan toch op alles zo fanatiek moeten zijn, waarom nou ook niet even die extra motivatie voor het college?

De heer Oldenbeuving (CDA): Wij hebben – en dat is de manier waarop je ernaar luistert – op dit moment geen aanleiding om te veronderstellen dat het college daar niet fanatiek mee bezig zou zijn. Het college geeft dat ook aan. Maar anders dan wordt gesuggereerd, kun je dat nooit doen zonder partners en die zul je moeten vinden. Op het moment dat je constateert dat dat niet gebeurt, dan zul je mogelijk andere middelen moeten inzetten en zul je misschien wel als gemeente zelfs initiatiefnemer – sterker nog, misschien wel realisator moeten zijn. Dan maak ik even in ieder geval van de gelegenheid gebruik om de VVD Emmen te complimenteren dat ze niet meegaat met de oproep om in Drents verband overal moties in te dienen die nog heel andere dingen voorstellen.

De heer Scheltens (VVD): Mijn collega Meijer heeft denk ik in eerste termijn al wel aangegeven dat ook wij tegen die dwangmaatregelen zijn. Daar hebben ook meerdere partijen volgens mij al iets van gezegd. Natuurlijk is er inderdaad een belastingverhoging en van alles en nog wat. Ook dat is een soort van dwang. Maar wij hebben gemeend, het met deze bijdrage te moeten doen en het inderdaad niet op deze wijze in de motie te verwoorden.

Mevrouw Kort (PVV): Als eerste wil ik de wethouder even bedanken voor het duidelijke antwoord dat hij heeft gegeven over hoe het nou zit met de opwekking van de stroom bij Pottendijk. Dank daarvoor.

Ik vind het wel jammer dat we verder geen concrete plannen hebben gehoord over wat te doen met energiearmoede. Wel gehoord dat het op de agenda staat, maar niet dat er al echt concrete plannen zijn. Dat vinden we jammer.

Gezien onze gevoelens tegenover de RES zal het niet verwonderlijk zijn dat wij tegen de motie zijn van D66. Want wat ons betreft hoeft er niet extra geactiveerd te worden, omdat wij het niet zo zien zoals de RES het ziet.

Mevrouw Bosch (ChristenUnie): Namens onze partij wil ik ook wel graag even reageren op de motie. De voorbeelden die de wethouder heeft genoemd, laten zien dat er al acties lopen, dat er al afspraken lopen. Dat is erg mooi. Goed om te merken dat we actief zijn, maar dat kan best nog wat vooruitstrevender. Maatschappelijke betrokkenheid en brede communicatie, lokaal eigendom vormgeven in de richting van 50 procent, zoals in de RES staat, is best een uitdaging. Er komt waarschijnlijk ook nog een RES 2.0 en misschien nog een RES 3.0 en wie weet wat er nog komt. Er is dus een verschil tussen een proactieve houding en echt een aanstichter zijn, door initiatieven extra te faciliteren en als gemeente zelf een initiatief te starten. Onze Duitse buurgemeenten proberen elkaar te versterken met verschillende vormen van energie en die zelf te adopteren, zodat ze een wat stabielere energievoorziening hebben. Dat zijn best wel uitdagende en vooruitstrevende voorbeelden. Met deze motie willen we ook ons college prikkelen om daar wat aan te doen. Natuurlijk moeten we als raad ook een vinger aan de pols houden, zoals meneer Oldenbeuving ook aangeeft. Maar om dan pas in 2025 met een motie te komen, als we al een heel eind onderweg zijn, waarom zouden we niet nu juist een mooie prikkel geven om goed en proactief mee te kijken met alle mogelijkheden die er zijn, goed te laten participeren en de communicatie daarover goed vorm te geven?

De heer Kuiper (SP): Ten eerste wil ik de wethouder bedanken voor de beantwoording van de vragen. Wat de motie betreft stemmen wij voor, omdat wij vinden dat een extra prikkel of extra stok achter de deur wel mag.

De heer Leutscher (LEF!): Alleen een reactie op de motie die door D66 is ingediend. Wat ons betreft hebben we al duiding gegeven aan het document. Het gaat om een mentaliteitsverandering met daarbij na te streven doelen. We vinden het juist dat deze motie daar prima bij past, omdat er ook een signaalwerking van uitgaat dat de gemeenteraad er van begin af aan bovenop zit.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Wij zijn mede-indiener van de motie. Dus wij vinden ook juist nu dat het van belang is om dit signaal af te geven en om door te pakken in de actieve houding vanuit de gemeente. Dus niet wachten tot 2025, maar nu de motie ondersteunen en zorgen dat die aangenomen wordt.

We hoorden de wethouder nog iets zeggen over het grensoverschrijdende project SEREH. Nu weten we dat er wat op stapel heeft gestaan in het verleden. We zijn benieuwd hoe het nu is met het project. Het was een mooi initiatief en klonk veelbelovend. Het zou heel jammer zijn als er toch zoveel tegenslag zou zijn waardoor dat niet lukt.

Verder toch nog wel in reactie op de duiding van de PVV over de kosten van de energietransitie. Dan wil ik toch ook wel de kosten noemen wanneer we het niet doen, zoals het ophogen van de dijken door de hogere zeespiegel, wat ook niet goedkoop is. De gevolgen van de klimaatverandering voor de dieren die desastreus zijn, ook voor de landbouw met mislukte oogsten. Dus natuurlijk brengt de energietransitie kosten met zich mee, onder meer van investeringen. Maar wij denken dat de kosten maatschappelijk gezien, van de gezondheid en ook financieel vele malen hoger zijn als we het niet doen. Dus daarom denk ik dat het belangrijk is om nu door te pakken. En zoals gezegd: vooruit met de geit!

Mevrouw Kort (PVV): Ik vind het toch wel heel bijzonder: GroenLinks dat altijd toch wel opkomt voor mensen die het wat minder breed hebben. Dus eigenlijk zegt u nu: nou prima als mensen in de armoede terecht komen. Laat mensen maar lekker in de kou staan. Is dat nou eigenlijk wat u zegt? Dat u dat eigenlijk belangrijk vindt dan alles? Een heel rare manier om ertegenaan te kijken.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Als mevrouw Kort had opgelet bij mijn eerste termijn, dan heb juist aandacht gevraagd voor energiearmoede. Want GroenLinks wil niet dat de tweedeling in de samenleving groter wordt en ziet ook dat juist de mensen aan de onderkant en de sociaal-economisch zwakkeren het kind van de rekening dreigen te worden. Het is onze taak als overheid dat dit inderdaad van ons allemaal is. En dat deze mensen ook kunnen verduurzamen en niet worden weggezogen in de energiearmoede.

De heer Oldenbeuving (CDA): Een aantal reacties dat is gegeven op mijn opmerking over de motie wil ik toch graag even beantwoorden als dat mag. In de eerste plaats heb ik niet gezegd dat je moet

wachten tot 2025. Ik zeg alleen: je moet het kritisch blijven volgen en dan kan er aanleiding zijn om een motie in te dienen, omdat je vindt dat het niet snel genoeg gaat. Wat nu gebeurt, is dat een motie wordt ingediend. Zoals een collega van mij vanavond al zei: dat kun je bij heel veel onderwerpen doen. Je mag er ook van uitgaan dat als zoiets als dit wordt aangenomen, het dan aan het college is om uit te voeren. Op voorhand al zeggen dat dit een mooi signaal is: ja, een signaal kun je op een heleboel manieren afgeven. Dat doen we vanavond ook door dit debat. Een signaal waaruit duidelijk wordt hoe we daar als raad in zitten en wat we daarvan vinden. Een motie is een middel omdat je denkt dat iets anders bereikt niet bereikt zal worden. Daarom doe je het college een verzoek om anders met zaken om te gaan of om zaken in uitvoering te nemen of om zaken te onderzoeken. In dit geval is er helemaal geen sprake van een college dat iets niet doet. Er wordt in de tekst van de motie in ieder geval gesuggereerd dat dat onvoldoende is. Dat moet dan nog maar blijken. Om een motie dan op deze manier in te zetten, vind ik wel jammer. Want daarmee haal je de kracht eruit. Dus wij zeggen niet dat er geen moment kan komen waarop we zo'n motie moeten indienen. We zeggen ook niet dat dat pas in 2025 kan. Dat kan mogelijk zelfs eerder. Maar op dit moment hebben wij geen redenen om eraan te twijfelen dat het college doet wat het moet doen en zien we dus ook geen reden om op voorhand al een soort stok achter de deur te hanteren. Vandaar even de kleine nuancering hoe we tegen de motie aankijken.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Om even te reageren op wat de heer Oldenbeuving zei over de houding van dit college. Ook wij mochten onlangs aanwezig zijn bij de glastuinbouw en daar spraken wij toen mee. Als je daar dan beluistert hoe zij erin staan en hoe het contact met het college is, dan denk ik dat het college best wel wat proactiever zou kunnen zijn. Dan denk ik dat die stok achter de deur wel degelijk van belang is om het college aan te sporen om beter met dit soort initiatieven om te gaan.

De voorzitter: Oké. Dat is denk nu wel voldoende gezegd. Ik kijk nog even of er nog andere interrupties zijn. Die zijn er niet. Dan kom ik bij de fractie van 50PLUS, de heer Grethe.

De heer Grethe (50PLUS): Ik zal zeer kort zijn. 50PLUS is ook mede-indiener van de motie en blijft ook achter de motie staan.

De heer Meijer (VVD): Het college c.q. de wethouder: inderdaad bedankt voor de beantwoording. Met alle respect voor alle meningen die we vanavond hebben gehoord, is het wel zo dat wij de motie wel zien als een soort positieve prikkel – of om misschien in de termen te blijven van de RES – of als wat extra energie om erin te steken. Daarom steunen wij de motie wel.

Reactie college

De heer Van der Weide (wethouder): Ik heb nog een concrete vraag gehoord van mevrouw Van der Woude als het gaat om het SEREH-project. Op 15 juni wordt u in de volle breedte bijgepraat over de voortgang van projecten. Dan zal hier ook aandacht voor zijn. We werken wel toe naar een afronding van de verkenning en die zal ook duidelijkheid moeten geven over de levensvatbaarheid van SEREH. Ik deel uw mening wel dat het jammer zou zijn als die levensvatbaarheid er niet is. Dus daar zijn we nog steeds volop mee bezig en daar wordt u 15 juni over bijgepraat. En afhankelijk van hoe de verkenning eruitziet, komen we daarover nader met elkaar in gesprek.

Ik heb in reactie op de motie in eerste termijn toegelicht dat we proactief bezig zijn vanuit het college en ook proactief bezig blijven binnen het college met dit onderwerp. Ik proef in de discussie ook een klein beetje een onderscheid tussen houding en mentaliteit. Ik heb al toegelicht dat we dat ook proactief doen. Maar ik hoor ook een beetje de sfeer van 'ja, we willen dat er wel meer wordt gedaan en dat er meer ontwikkeld gaat worden'. Maar de keerzijde is ook dat we te maken hebben met de bestaande middelen die beschikbaar zijn gesteld bij de Energienota. We hebben ook te maken met de capaciteit vanuit de organisatie die hiervoor beschikbaar is. Nou, met die middelen gaan we er vol voor. Ik hoorde bij de ChristenUnie ook een aantal voorbeelden waar ik dan ook maar van zeg dat dat dingen zijn die niet gratis ontstaan. Dat is niet iets wat je er zomaar even bij kunt gaan doen. Dat betekent ook inzet van extra mensen en zal ook budget gaan vergen. Dat is in ieder geval nog even de kanttekening die ik wil plaatsen bij de discussie zoals die zojuist is gevoerd.

Besluitvorming

De voorzitter: Dank u wel. Voor het vervolg: is er nog behoefte aan een schorsing? Of kunnen we in één keer doorgaan naar de besluitvorming over het voorstel en de motie? Ik zie verder geen digitale handjes. Dat interpreteer als dat we in één keer door kunnen gaan met de besluitvorming in dezen.

Het voorstel is om zometeen eerst het besluit aan de orde te hebben. Dat gaat over de vaststelling van de Regionale Energie Strategie 1.0 van de regio Drenthe. Daarna komt de motie aan de orde. En ik zal bij elk onderdeel vragen of er nog een stemverklaring vooraf is. Zullen het zo doen?

Dan gaan we het eerst hebben over het vaststellen van het besluit RES 1.0 regio Drenthe. Wie heeft er behoefte aan een stemverklaring? Dat is in ieder geval de heer Linnemann. Meneer Linnemann, mag u vragen kort en bondig een stemverklaring af te geven?

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Net als bij de concept-RES heb ik er persoonlijk nog steeds grote moeite mee dat we in het Drentse bod geen volledig inzicht hebben in hoeveel windmolens en zonneakkers er uiteindelijk gerealiseerd gaan worden en vooral waar. Laat staan dat toekomstige omwonenden het weten. Wij hebben dus ook nog geen inzicht in wat dit betekent voor de leefomgeving in onze mooie provincie. Ook ben ik van mening dat we te kortzichtig kijken, namelijk enkel naar wind en zon. Tot slot hebben we geen enkel inzicht in wat de hele energietransitie voor effect zal hebben op ons klimaat. Vandaar dat ik persoonlijk tegen zal stemmen.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Ik denk dat mijn collega Henk Linnemann het namens hemzelf en mij niet beter kan verwoorden. Hij is natuurlijk ook de energieman bij ons. Voor mij geldt hetzelfde standpunt bij dit agendapunt.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er dan nog andere stemverklaringen? Niet?

Dan gaan we over naar de besluitvorming. We gaan het doen per persoon per fractie. Ik vraag u als het gaat om het besluit van het vaststellen van de Regionale Energie Strategie 1.0: bent u voor of bent u tegen? Meer smaken zijn er niet. Wakker Emmen, mevrouw Van der Ham.

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Ik ben voor.

De heer Bos (Wakker Emmen): Voor.

De heer Bijlsma (Wakker Emmen): Voor.

De heer Herbers (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Leal (Wakker Emmen): Voor.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Tegen.

De heer Poelman (Wakker Emmen): Voor.

De heer Schrik (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Tegen.

De heer Woltman (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Louwes (PvdA): Voor.

Mevrouw Harms (PvdA): Ik ben voor.

Mevrouw Horasan (PvdA): Ik ben voor.

De heer Horstman (PvdA): Voor.

Mevrouw Kiliñçi (PvdA): Voor.

De heer Mulder (PvdA): Voor.

De heer Sulmann (PvdA): Voor.

De heer Wittendorp (CDA): Voor.

De heer Van Dijken (CDA): Voor.

De heer Gerth (CDA): Voor.

De heer Oldenbeuving (CDA): Voor.

De heer Schulte (CDA): Voor.

Mevrouw Kort (PVV): Ik ben tegen.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Voor.

De heer Eggen (D66): Voor.

De heer Meijer (VVD): Voor.

De heer Scheltens (VVD): Voor.

De heer De Jonge (VVD): Voor.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Voor.

Mevrouw Bosch (ChristenUnie): Voor.

De heer Moinat (SP): Voorzitter, ik stem voor.

De heer Kuiper (SP): Ik ben voor.

Mevrouw Ensink (LEF!): Voor.

De heer Leutscher (LEF!): Voor.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Voor.

De heer Grethe (50PLUS): Voor.

De voorzitter: Daarmee is dit besluit aangenomen, de vaststelling van de Regionale Energie Strategie 1.0 voor de regio Drenthe, met 33 stemmen voor en 3 tegen.

Dan komen we bij de ingediende motie. Is daar nog behoefte aan om op dit moment een stemverklaring over af te geven? Dat is niet het geval. Dan gaan we in dezelfde volgorde vragen of u voor of tegen deze motie bent. Ik zie de heer Oldenbeuving. Die heeft toch nog een stemverklaring?

De heer Oldenbeuving (CDA): Dat klopt, voorzitter. Hoewel ik dat niet gebruikelijk ben bij een motie te doen. Maar bij dezen toch maar even: het feit dat ik tegen zal stemmen, betekent niet dat ik geen impuls wil geven aan de ontwikkeling. Dat heb ik in mijn termijn ook duidelijk gemaakt. Ik wil aangeven dat een impuls op dit moment wat mij betreft nog niet nodig is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de besluitvorming over de motie. Er zijn twee smaken: voor of tegen. Ik begin bij Wakker Emmen, mevrouw Van der Ham.

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Tegen de motie.

De heer Bos (Wakker Emmen): Tegen de motie.

De heer Bijlsma (Wakker Emmen): Tegen.

De heer Herbers (Wakker Emmen): Tegen.

Mevrouw Leal (Wakker Emmen): Ik ben tegen.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Tegen.

De heer Poelman (Wakker Emmen): Tegen.

De heer Schrik (Wakker Emmen): Tegen.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Tegen.

De heer Woltman (Wakker Emmen): Tegen.

Mevrouw Louwes (PvdA): Tegen.

Mevrouw Harms (PvdA): Tegen.

Mevrouw Horasan (PvdA): Ik ben tegen.

De heer Horstman (PvdA): Tegen.

Mevrouw Kiliñci (PvdA): Tegen.

De heer Mulder (PvdA): Tegen.

De heer Sulmann (PvdA): Tegen.

De heer Wittendorp (CDA): Tegen.

De heer Van Dijken (CDA): Tegen.

De heer Gerth (CDA): Tegen.

De heer Oldenbeuving (CDA): Tegen.

De heer Schulte (CDA): Tegen.

Mevrouw Kort (PVV): Ik ben tegen.

De heer Meijer (VVD): Voor.

De heer Scheltens (VVD): Voor.

De heer De Jonge (VVD): Voor.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Voor.

De heer Eggen (D66): Voor.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Voor.

Mevrouw Bosch (ChristenUnie): Voor.

De heer Moinat (SP): Voor.

De heer Kuiper (SP): Voor.

Mevrouw Ensink (LEF!): Voor.

De heer Leutscher (LEF!): Voor.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Voor.

De heer Grethe (50PLUS): Voor.

De voorzitter: De stemverhouding is 13 voor en 23 tegen. Daarmee is deze motie verworpen. Wij gaan over naar het volgende agendapunt. Dat doen we onder de leiding van de heer Bos, plaatsvervangend raadsvoorzitter. We wisselen even van stoel.

B2. Algemene Plaatselijke Verordening Emmen 2021

De plaatsvervangend voorzitter: Goedenavond, allemaal. Wij gaan over naar agendapunt B2, de Algemene Plaatselijke Verordening. Daar is een amendement op ingediend. Dat wordt gewoon meegenomen in de besluitvorming, omdat dat over het besluit gaat. Ik wil eerst vragen of de burgemeester nog een toelichting wil geven op de APV.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Nee, dat hoeft niet.

De plaatsvervangend voorzitter: Prima, dan ga ik over naar de eerste termijn van de fracties. Dan beginnen we met de heer Bijlsma van Wakker Emmen.

Eerste termijn

De heer Bijlsma (Wakker Emmen): De actualisering van de APV is al in de commissie besproken en daarom kunnen we kort zijn. De opmerking die we toen hebben gemaakt over de meerwaarde van het noemen van de landelijke wetgeving in de APV, blijft gewoon staan. We begrijpen dat je op deze manier voor bepaalde zaken zoals het messenverbod nieuwe of extra aandacht kunt genereren. Maar de APV moet niet een selectie van landelijke wetgeving worden.

Al onze vragen zijn verder duidelijk beantwoord en daar hebben wij ook verder niks aan toe te voegen. We willen afsluiten met onze complimenten te geven richting het CDA voor het nemen van het initiatief dat heeft geleid tot het voorliggende amendement met betrekking tot lachgas.

De heer Mulder (PvdA): Mijn voorganger heeft het al benoemd: we hebben het in de commissie Bestuur, Middelen & Economie uitvoerig op de APV gehad. Tijdens de behandeling heb ik namens mijn fractie gevraagd of we met name de wijzigingen en de gevolgen van het carbidschieten op Oudejaarsdag juridisch houdbaar zijn. Daarop heeft de burgemeester bevestigend geantwoord.

De Partij van de Arbeid steunt het voorstel en de nieuwe APV, onder aanname dat de gewijzigde bepalingen in die APV volledig juridisch zijn getoetst en daarmee houdbaar en handhaafbaar.

Tot slot: ook de complimenten aan het CDA voor het nemen van het initiatief, met de melding dat onze fractie mede-indiener is van het amendement waarin het verbod op verkoop, bezit en gebruik van lachgas in de APV wordt opgenomen.

De heer Van Dijken (CDA): Ik zal iets langer van stof zijn. In de commissievergadering hebben wij reeds vermeld dat wij als CDA met ieder voorliggend voorstel om de APV te wijzigen, kunnen instemmen. Dit omdat er goede redenen aan ten grondslag liggen: een traditie ruimte geven, het voorkomen van ondermijning, het tegengaan van intimiderende uitingen, het reguleren van vechtsportevenementen en het voorkomen van steekincidenten. Prima, dus.

Ook hebben wij in de commissievergadering gesproken over het recreatief gebruik van lachgas. De eerste stappen om zoveel mogelijk lachgas te voorkomen, zijn reeds genomen. Maar wij als CDA willen een stap verdergaan: een verbod op het recreatief gebruik van lachgas in de gemeente Emmen, omdat dit een steeds groter maatschappelijk probleem vormt met meer gezondheidsschade, meer overlast en meer rommel op straat. Nu is het moment om dat te doen, niet in de laatste plaats omdat een landelijk verbod nog op zich laat wachten. Dit wordt namelijk overgelaten aan het nieuw te vormen kabinet. Wij hebben daarom een amendement aangekondigd om lachgas in de gemeente Emmen te verbieden. Enerzijds om de afdeling Toezicht & Handhaving meer tools te geven en ook om in dit verband een boodschap af te geven: lachgas brengt gezondheidsschade met zich mee. Of eigenlijk beter gezegd: die distikstofmonoxide – wat dat is feitelijk lachgas – brengt gezondheidsschade met zich mee.

Nadere bestudering van de VNG-brief van 12 mei laat zien dat een puur verbod op lachgas niet te handhaven is, omdat bij gebruik van een ballonnetje er moet worden bewezen dat er distikstofmonoxide is gebruikt. Dat is natuurlijk zeer lastig in de praktijk. Gelukkig laat de VNG-brief ook zien dat het wel mogelijk via een andere weg, namelijk openlijk drugsgebruik in artikel 2:42. Omdat dit artikel reeds in de APV staat, hoeft er dus feitelijk niets te worden gewijzigd in de APV zelf. Wel moet – en dan benadruk ik het woordje ‘moet’ – in de toelichting worden verwezen naar lachgas. Daarbij moet goed gemotiveerd zijn waarom tegen het oneigenlijk gebruik van lachgas wordt opgetreden. Omdat ook een toelichting op een besluit kan worden geamendeerd, hebben wij een amendement naar alle fracties gestuurd. Vanmorgen, op de valreep en in overleg met de griffie, is er nog iets gewijzigd aan punt 2 en 3, puur tekstueel. Het moest wat concreter rond de motivatie waarom tegen het oneigenlijk gebruik van lachgas wordt opgetreden, vonden wij. Aan de strekking van het amendement is niets veranderd – zie ook iBabs, daar staat namelijk het amendement. Dit amendement wordt hierbij ingediend, mede door de fracties van D66, Partij van de Arbeid, SP, 50PLUS, Wakker Emmen en LEF!. Ik lees hierbij – als u het mij toestaat, voorzitter – alleen het besluit voor:

Amendement 1: ‘

(ingediend door het CDA, mede namens D66, de Partij van de Arbeid, de SP, 50PLUS, Wakker Emmen en LEF!)

‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen d.d. 27 mei 2021, aan de orde zijnde RA21 .0028: APV gemeente Emmen 2021 .

Constaterende dat:

- ***het recreatief gebruik van lachgas steeds normaler wordt lachgas een steeds groter maatschappelijk probleem vormt met meer gezondheidsschade, meer overlast én meer rommel op straat;***
- ***(frequent) gebruik van lachgas kan leiden tot schade aan je longen, flauwvallen door zuurstoftekort in je hersenen, verkeersongelukken door concentratieproblemen, verdoofd gevoel in ledematen, blijvend gehoorschade en hart- en vaatproblemen;***
- ***overlast van lachgas voor recreatief gebruik zich niet toespitst op bepaalde gebieden in de gemeente Emmen maar zich in de gehele gemeente voordoet;***

Overwegende dat:

- ***jongeren in onze gemeente veilig moeten kunnen opgroeien;***
- ***het Trimbos Instituut aangeeft dat met name minderjarigen extra kwetsbaar zijn, wat betekent dat ze mogelijk bij eenmalig gebruik al klachten kunnen krijgen;***
- ***Toezicht & Handhaving op dit moment geen tools in handen heeft om iets te doen aan de verkoop, het gebruik en het bezit van lachgas voor recreatief gebruik;***

- een landelijk verbod via de Opiumwet niet eerder wordt verwacht dan in het eerste kwartaal van 2022;

Overwegende verder dat:

- de gemeenteraad van Emmen reeds in mei 2019 een motie heeft aangenomen waarin het college wordt verzocht een integrale aanpak te ontwikkelen om het gebruik van lachgas te bestrijden;
- de VNG-brief d.d. 12 mei 2021 met kenmerk TRE/U202100375 Lbr. 21/035 laat zien dat zich op dit moment knelpunten in de handhaving kunnen voordoen, omdat er (nog) geen feitomschrijving met feitcode voorhanden is die is gekoppeld aan het specifieke gebruik van lachgas;
- hierdoor het voorsnog niet mogelijk is een bestuurlijke strafbeschikking uit te vaardigen voor overtreding van een (Model-)APV-artikel dat (onder meer) ziet op verbod van (oneigenlijk) lachgasgebruik;
- de VNG-brief d.d. 12 mei 2021 met kenmerk TRE/U202100375 Lbr. 21/035 laat zien dat het wel mogelijk is om een feitcode open te stellen voor artikel 2:74a Model-APV over openlijk drugsgebruik en lachgas valt onder 'daarop gelijkende waar' als bedoeld in die bepaling;
- deze feitcode op 1 juli 2021 zal worden opengesteld en gemeenten vanaf dat moment de mogelijkheid biedt om een bestuurlijke strafbeschikking uit te vaardigen bij overtreding van artikel 2:74a ModelAPV;
- artikel 2:74a Model-APV in de APV van de gemeente Emmen 2021 is opgenomen in artikel 2:42i;
- de VNG-brief d.d. 12 mei 2021 met kenmerk TRE/U202100375 Lbr. 21/035 laat zien dat met de woorden 'daarop gelijkende waar' in artikel 2:42 lid 1, nieuwe middelen (zoals lachgas) reeds verboden zijn om te gebruiken, toe te dienen en voorhanden te hebben.

Besluit:

Het in RA21.0028 voorgestelde besluit te wijzigen in:

1. de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Emmen 2021, met daarin onder meer opgenomen regels over carbidschieten, ondermijning, messenverbod en het openlijk gebruik van middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar vast stellen;
2. aan artikel 2:42 van de APV de volgende toelichting toe te voegen: 'Op sommige plaatsen in de publieke ruimte ervaren mensen hinder, overlast en gevoelens van onveiligheid doordat op die plaatsen drugs worden gebruikt. De raad acht het van belang dat het gebruik van lachgas wordt tegengegaan, ook gelet op het handhaven van de openbare orde en de veiligheid. In lid 1 van artikel 2:42 wordt gesproken over 'daarop gelijkende waar'. Onder het begrip 'daarop gelijkende waar' vallen bijvoorbeeld ook nieuwe middelen die al wel worden gebruikt, maar nog niet op de lijst voorkomen en waartegen wel moet worden opgetreden, of aan nepdrugs. Hieronder wordt uitdrukkelijk ook lachgas begrepen.';
3. de voorlichting omtrent de gevaren van lachgas te continueren;
4. de wijzigingen in de APV en in de toelichting via de gebruikelijke kanalen te communiceren;
5. de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Emmen 2017 in te trekken.

Toelichting:

Artikel 2:42, lid 1 : 'Het is verboden op of aan de weg, op een andere openbare plaats of in een voor publiek toegankelijk gebouw middelen als bedoeld in de artikelen 2 of 3 van de Opiumwet of daarop gelijkende waar te gebruiken, toe te dienen, dan wel voorbereidingen daartoe te verrichten of ten behoeve van dat gebruik voorwerpen of stoffen voorhanden te hebben.' '

De heer Scheltens (VVD): Ik zie nu dat in besluitpunt 2 van het geamendeerde besluit er een toelichting aan wordt toegevoegd. En in punt 4 wordt gevraagd om de APV en in de toelichting via de gebruikelijke kanalen te communiceren. Wij hebben als bijlage alleen de geconsolideerde APV en volgens mij wordt die gepubliceerd. Er zit in ieder geval in die van 2017 nergens een toelichting bij. Dus gaan wij nu alleen op dit punt, artikel 2:42, dus een toelichting erbij zetten? Is dan de uitkomst van dit amendement?

De heer Van Dijken (CDA): Kort gezegd klopt dat. Ik heb van de griffie en ook van de ambtelijke organisatie begrepen dat er tot op heden geen toelichting bestond op de APV. Dat zie ik in andere gemeenten wel veelvuldig, maar in de gemeente Emmen hadden wij nog geen toelichting op de APV. De brief van de VNG geeft ook heel duidelijk aan dat, wil je lachgas verbieden in de gemeente Emmen, je dan zult moeten verwijzen via de toelichting naar het artikel 2:42. Dus we zullen én de APV én de toelichting daarop moeten publiceren.

De heer Scheltens (VVD): Dus we hebben een APV van 42 bladzijden en een toelichting daarop van pak hem beet zes of zeven regels?

De heer Van Dijken (CDA): Wat ik ervan begrepen heb: ja.

Mevrouw Kort (PVV): De aanpassing van de APV hebben wij met belangstelling gelezen. We hebben ook met belangstelling de commissie hierover gevolgd – tenminste, nagekeken. Helaas waren we zelf verhinderd die avond. Wij zijn erg blij met de bepaling van het carbidschieten, waarbij er toch aandacht blijft voor het gemoedelijke wat ook in de commissie uitgebreid is besproken. Ik zal het niet allemaal gaan herhalen of overnieuw gaan doen. Kort gezegd kunnen wij de wijzigingen in de APV ondersteunen en zijn wij ook positief over het amendement van het CDA met betrekking tot lachgas.

De heer Scheltens (VVD): Ja, we hoeven de commissievergadering inderdaad niet overnieuw te doen. Daar heeft mijn collega De Jong onze bijdrage prima verwoord. Er werd zojuist door de PVV iets gezegd over carbidschieten. Er was tijdens de commissie ook een inspreker en we hebben van hem ook wat mails over ontvangen om wellicht daar nog iets aan te kunnen doen. Wij hebben in ieder geval niet gemeend om daar een initiatief in te moeten nemen. Er is volgens mij wel wat correspondentie tussen de verschillende partijen geweest, maar dat heeft niet geleid tot het aanpassen van het voorliggende voorstel. Wat ons betreft hoeft dat dus ook niet. Dan over het lachgas. Op zich zien wij dat inderdaad ook als een gevaar. We zien dat inderdaad ook wel als een goed moment om dat aan te pakken. Maar we hebben het amendement niet mede ingediend, vanwege de vraag hoe we dat technisch aanpakken en hoe we dat technisch uitvoeren. Nogmaals, dat was ook even het onderwerp van mijn vraag aan de fractie van het CDA. We krijgen zometeen dus een APV met 46 bladzijden. Dan ga ik maar even naar de praktische kant toe: ik denk dat de meeste mensen dat inderdaad keurig doornemen en dan komt die toelichting. Ik ben wel heel benieuwd naar de beantwoording vanuit de burgemeester of dit inderdaad een houdbare situatie is. Ondanks dat wij het gevaar van lachgas ook zien en ook wel vinden dat daarin opgetreden moet worden, vragen wij ons af of dit de juiste oplossing is. Dat laten we zometeen ook afhangen van de beantwoording van de burgemeester. Daar zal straks ons stemgedrag ook van afhangen.

Mevrouw Hoogeveen (D66): D66 vindt het goed dat de APV met de eerder benoemde onderwerpen. Maar wij missen net als het CDA de opname van het lachgasverbod hierin, ook al zou dat nog maar tijdelijk nodig zijn. Daarom zijn wij ook mede-indiener van dit amendement. Maar, zoals al aangegeven door meerdere partijen, staat of valt alles met handhaving. Dit geeft ten minste een handvat. Ook mooi dat er samen met de Nationale Ombudsman wordt gekeken om met de belangengroep Artikel238.nl tot een oplossing te komen. Maar we vinden het niet zo mooi dat dit niet voor de behandeling van deze aanpassing c.q. uitbreiding gestart kon worden. Misschien kan de burgemeester dit toelichten.

Bij de laatste aanpassing van het APV-artikel over carbidschieten in 2017 is onder andere ook de afstand tot dierenverblijven eruit gehaald, met destijds als motivatie dat daarover niet geklaagd werd, de boerenzoons dat zelf goed snappen en er sprake moest zijn van deregulering. Wij vinden het nog veel belangrijker dat men hier vooraf met de carbidschieters en met de omwonenden uitkomt. Hetzelfde geldt voor de overige afstanden waardoor de geluidshinder beperkt wordt. Gisteren is ons echter door de gemeente expliciet aangegeven dat men hier altijd uit komt en dat het altijd goed gaat. Daar willen we dan ook graag op vertrouwen, hetgeen voor ons aanleiding is om de twee voorbereide amendementen hierover niet in te dienen.

Maar toch hebben wij signalen gehad dat er niet overal overleg wordt gepleegd met de bewoners in de directe carbidschietomgeving. Daarom hebben we de vraag op welke manier en met wie er overleg wordt gepleegd. Want we herkennen in deze aanpassingen niet overal een verbetering van de belangen van de carbidschieters en van de omwonenden, maar meer een poging om toekomstige rechtszaken te voorkomen. Het lijkt gemaakt om de gemeentelijke organisatie te beschermen, in plaats van onze inwoners te ondersteunen. En ja, als niemand in een ideale wereld bezwaar zou hebben tegen deze geluidshinder, dan hoeft dat ook niet. Maar hoe vervelend misschien ook, mensen moeten de mogelijkheid hebben om tegen een besluit in bezwaar te kunnen gaan. Want hoe kunnen onze inwoners die wel angstig zijn voor het carbidschieten of zorg hebben over de geluidshinder, hun ongenoegen nu kenbaar maken? Denk bijvoorbeeld aan mensen met een hulphond. Is hier dan nog steeds een mogelijkheid voor? Graag een reactie.

Verder staat er nu vermeld dat carbidschieters uiterlijk 15 december een melding moeten doen van de carbidschietlocatie. Er staat niet vermeld vanaf wanneer en hoe de gemeente deze locaties bekendmaakt. Onzes inziens zou dit dan ook op 15 december moeten, zodat de evenementgangers, de liefhebbers van het carbidschieten, weten waar ze terecht kunnen en omwonenden die er last van hebben, in de genoemde tijdsperiode wellicht tijdelijk ergens anders kunnen verblijven. Vanuit de gemeente Emmen is gisteren aangegeven dat men hierop terugkomt. Dus dat wachten we dan ook af.

Tot slot: in de commissievergadering hebben we ook gesproken over de toetsingskaders van het begrip 'slecht levensgedrag' waarover gesproken wordt in deze APV. D66 heeft daar ook schriftelijke vragen over gesteld. Hierover hebben we in ieder geval mondeling al te horen gekregen dat hier de beleidsregels voor worden opgesteld en dat lijkt ons heel verstandig. Onze vraag is dan ook alleen nog op welke termijn wij deze beleidsregels tegemoet kunnen zien.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ja, in de commissie is hier inderdaad uitvoerig over gediscussieerd. Ik heb daar zelf niet aan mee kunnen doen, maar collega Bosch heeft dat mooi gedaan. Ik wil nog op een paar dingen ingaan, als u mij het toestaat, voorzitter.

Allereerst hadden wij begrepen – het kan zijn dat ik iets gemist heb – dat we nog een toelichting zouden krijgen van de burgemeester over het messenverbod. Ik dacht dat dit onder andere verband hield met de lengte en dat soort zaken, dus met de gedetailleerdheid. Dan kunnen de overige punten onze instemming wegdragen – overigens ook het messenverbod.

Maar ik wil nog graag even wat ruimer ingaan op het CDA-amendement dat mede is ingediend door andere fracties. Wij hebben het niet mede ingediend op voorhand. Dat heeft te maken met het feit dat we er toch ook wel wat twijfels bij hebben. Niet bij de gezondheidsrisico's, want die zijn evident. Maar er is heel veel in ons leven wat zeer ongezond is. Zo hebben we bijvoorbeeld te maken met de duizenden, zo niet tienduizenden, die verslaafd worden aan drank en roken – om maar wat te noemen. Ook daar gaan wij geen verboden voor inrichten. Je moet je zo langzamerhand afvragen wat er allemaal nog ontwikkeld gaat worden en waar we allemaal weer verboden voor moeten bedenken, ook wetende dat dingen gewoon puur slecht zijn en dat dat een intrinsieke motivatie vraagt van mensen.

De heer Van Dijken (CDA): Ik kan wel in de gedachte meegaan van de heer Huttinga van de ChristenUnie. Heel veel dingen zijn slecht voor je en als je die gebruikt, is het ook puur slecht voor jezelf. Dan is het ook bijna een eigen keuze. Maar als je kijkt naar lachgas, dan kijk ik even naar de verkeersincidenten die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Dan zie je dat in 2017 130 verkeersincidenten zijn gemeld waar lachgas bij betrokken was. In 2018 was dat al 380 en in 2019 zaten we al op 1.000 verkeersincidenten voor dat eerste halfjaar. Dan heb je het erop dat het niet alleen slecht is voor jezelf, maar dat je ook anderen daar heel veel verdriet mee doet. Natuurlijk is dit tijdelijk, want ik hoop dat er een landelijk verbod komt. Maar goed, daar zullen we nog een jaar op moeten wachten. Als wij in die tussentijd door dit verbod één dode kunnen voorkomen, dan is het mij de moeite al waard. Dus ik snap uw gedachtegang. Maar als je kijkt naar de verkeersincidenten, is het ook zeker de ellende die je anderen aandoet.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ja, ik kan de redenering van de heer Van Dijken volledig volgen. En daar ga ik ook echt niets tegenin brengen. Alleen, wil je consequent zijn, dan zul je dus hetzelfde moeten doen met drank. Want ook dat zorgt voor honderden verkeerslachtoffers, helaas. Maar goed, ik schets dit zo om de nuances van al dit soort problematieken te duiden. Het is wat filosofisch ingestost.

ken. Want ik kan u wel meteen meedelen dat wij in beginsel niet tegen zullen stemmen. Dit amendement heeft namelijk zeker onze sympathie. Alleen, het is met allerlei vragen en nuances omgeven. En ik vind bijvoorbeeld ook de stelligheid die de heer Van Dijken de brief van de VNG voorlegt, iets te stevig. Want daar wordt toch echt in voetnoten ook getwijfeld over de juridische houdbaarheid van bepaalde zaken. Arnhem is bijvoorbeeld daar ook zeer stellig in. Maar in juridische kringen wordt juist heel weifelend gedaan over hoe Arnhem het doet. Dat is het lastige. Wij hebben gewoon een landelijke maatregel nodig, een landelijke wet. Dan kunnen we met elkaar zeggen dat we het daarop stoelen. Dan is de handhaafbaarheid ook met veel meer zekerheid omkleed. Daar willen wij eigenlijk toch wel op wachten, hoewel het lastig is en inderdaad wellicht ook slachtoffers gaat kosten.

De heer Bijlsma (Wakker Emmen): Ik begrijp de heer Huttinga ook. Alleen, er is natuurlijk wel een alcoholverbod en ook een verbod om sigaretten te kopen voor minderjarigen. En lachgas komt ook veel bij de jongste jeugd terecht. Dus dat vinden wij wel een punt dat meegenomen moet worden.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Wat de heer Bijlsma zegt, is volstrekt waar en helemaal goed. Daar spreek ik ook niets van tegen. Maar wat ik juist zo mooi vind, is dat wij in Emmen met een stuk zelfregulering, door goed overleg tussen gemeente en bijvoorbeeld horecabedrijven, daar al dingen aan doen en aan het veranderen zijn. Wellicht dat er meer mogelijkheden op dat gebied zijn, dan ben je volgens mij meer aan de goede voorkant in plaats van met een curatieve achtervangmaatregel.

De heer Van Dijken (CDA): U noemde geloof ik ook Arnhem. Ik vroeg mij even af of Arnhem ook op dezelfde manier het verbod op lachgas via de feitcode en de toelichting, zoals de VNG-brief heeft aangegeven, heeft opgenomen in de APV.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Nee, dat heeft Arnhem niet. Arnhem is een solist, heeft het op een heel andere wijze, volgens mij milieutechnisch, geregeld. En Arnhem is daar zelf zeer stellig over, maar bij veel juristen wordt ernstig getwijfeld aan de eerste processen die daarover zullen ontstaan.

De heer Van Dijken (CDA): Maar dat kunt u toch niet vergelijken met Emmen?

De heer Huttinga (ChristenUnie): Nee, maar de APV in Emmen is nu natuurlijk ook gestoeld op de laatste brief van de VNG, zoals u het voorstelt. Dat wordt ook best spannend, denk ik. Want de VNG heeft dat ook nog niet kunnen beproeven in de rechtbank. Ja, en ik moet zeggen – dat gaf de heer Scheltens ook aan – dat alleen via een toelichting iets regelen, juridisch best wel wat wankel is.

De heer Van Dijken (CDA): Het is niet alleen de toelichting. Het is juist dat er ook een feitcode landelijk wordt opengesteld per 1 juli van dit jaar. Die is gekoppeld aan artikel 2:42 – ja, ik moest er ook enorm induiken. Die feitcode activeer je eigenlijk door in de toelichting op te wijzen op de benaming ‘daarop gelijkende waar’ en wat je daaronder verstaat. Dan activeer je die feitcode ook met name met lachgas. Ik ben er echt volledig ingedoken en ik denk dat we zeker hiermee het verbod kunnen werkstelligen. En dat niet alleen. Het is denk ik ook heel belangrijk dat we nu helemaal niets hebben. Ten aanzien van lachgas staan we nu met lege handen. Met dit in de APV zorgen we er ook voor dat de handhavers ook iets hebben om op te handhaven.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Ik wil nog heel graag even reageren, want dat is denk ik wel van belang. Ik hoop inderdaad met de heer Van Dijken – hij is daar heel stellig over en dat vind ik mooi – dat het ook houdbaar is en zal blijken straks. Want het is in mijn ogen wel zaak dat het gewoon ook op de verboden lijst komt en wettelijk geregeld wordt. Het stoelt tot nu toe toch op maatregelen van bestuur of iets in die trant, of een toelichting. En dat is toch iets minder sterk. Dat is ook zo bij landelijke verboden: als het alleen gebaseerd is op Kamernotities in plaats van op de wetgeving zelf, is het altijd iets minder sterk. Dan gaan rechters er toch mee spelen. Maar goed, zo ver is het nog niet. We moeten ook niet te bang zijn. Wij zullen ook niet tegen stemmen, want wij zien dit wel heel duidelijk als een signaal. Maar laten we wel zijn: het hangt er niet van af of het in de APV staat. Want de APV is niet de Haarlemmer olie om de samenleving gereguleerd te houden. Deze is er vooral – en dat geldt voor

de samenleving in haar totaliteit – voor hoe de mensen zich tot elkaar verhouden en hoe ze met zaken omgaan om het een leefbare samenleving te houden.

De heer Moinat (SP): Alle fracties hebben waarschijnlijk wel de nodige mails met aandachtspunten en tips gekregen met betrekking tot carbid – wij ook. En uit de royale input die we hebben gekregen, is er één zinnetje blijven hangen. Ik citeer even: *‘Als de raad akkoord gaat met de voorgestelde wijziging van de carbidregeling in de APV, is niet alleen bezwaar tegen carbidschieten niet langer mogelijk, maar ook bezwaar maken tegen de geluidsoverlast niet meer, omdat dit van toepassing is op carbidschieten.’* Een vraag aan de burgemeester: klopt dit? Ik hoop van niet, maar als dit klopt, is het dan niet in strijd met het recht om bezwaar te kunnen maken – in dit geval met name tegen overlast? Dan met betrekking tot het amendement van het CDA over lachgas. Wij dienen dit vol overtuiging mede in. Ik ben het eens met de heer Huttinga dat er gewoon een landelijke wet moet komen om dat echt goed aan te pakken. Maar laten we, tot die wet er is, het in ieder geval proberen om in Emmen de schade wat te beperken.

Mevrouw Ensink (LEF!): Worden mensen nou minder verslaafd? Worden sommige niet-integere ondernemers integer? Of worden criminelen minder crimineel als wij een aanpassing gaan doen in de APV? Nou, dat lijkt onze fractie tot zover een illusie. Maar het lijkt ons wel goed om stelling te nemen en onze poort dicht te zetten. Daar zetten we nu stappen in: we draaien nu de schroeven aan met deze wijzigingen en dat lijkt ons prima.

Wij hopen dat de handreiking APV en ondermijning van het landelijke aanjaagteam wellicht in de nabije toekomst nog zorgen voor eventuele toevoegingen die passen bij onze beleidsvisies en –nota’s met betrekking tot *‘practice what you preach’* in onze gemeente. Maar goed, die zien we dan wel tegemoet als dat nodig zou moeten zijn.

Nog iets kort over carbid. Dat is een mooie oostelijke traditie. Heel veel mensen vinden dit ook een prachtige traditie. Volgens mij staan de neuzen dezelfde kant op wat betreft de traditie. Dus los van de punten en komma’s kunnen wij naar aanleiding van de commissie wel instemmen met de wijzigingen. Wat wij ook willen aangeven, is dat wij royaal zijn bediend van allerlei informatie. Ter afsluiting: wij vinden het jammer dat de pijlen daarin wel heel erg persoonlijk gericht worden. Wij nemen namelijk vanavond als gemeenteraad een besluit.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Het is tijdens de commissie ook al besproken. GroenLinks vindt het messenverbod een goed iets om toch de veiligheid te bevorderen. Er werd bij onze fractie wel wat vreemd gekeken naar punt 1.5 in het voorstel: *‘Het messenverbod is een goede aanvulling in de aanpak van wapens en jongeren.’* Afhankelijk van hoe je dit leest, zou je dat op verschillende manieren kunnen interpreteren, natuurlijk. Dus dat deed bij ons de wenkbrauwen wel wat fronsen.

Bij de zorgen over de ondermijnende criminaliteit zijn we afgelopen weken natuurlijk ook al meegenomen. Het is goed dat daar aandacht voor is.

Lachgas is ook bij ons besproken en daar was wel wat tweedeling over binnen onze fractie, moet ik zeggen. Daarom zie je toch wel de oudere tegenover de jongere generatie, misschien. Zeker is dat er gevaren zijn, dat er ook risico’s aan verbonden kunnen zijn en dat je het gebruik zou moeten zien te voorkomen bij jongeren onder de 18, zoals dat ook geldt bij sigaretten en alcohol. Wat betreft de volwassenen vonden meerderen in onze fractie dat je ook een eigen verantwoordelijkheid hebt. Natuurlijk wil je niet de gevaren zoals de heer Van Dijken die noemde in het verkeer, net zo min als bij alcohol in het verkeer. Dus er zijn nog wel wat vraagtekens bij ons hoe dat aan te pakken.

Tot slot het carbidschieten. In 2017 hebben wij onze zorgen daar ook al over geuit en onze kanttekeningen geplaatst bij dit punt. Toentertijd werd gezegd om het over te laten aan het boerenverstand rond alle 170 locaties in Emmen – als het er niet meer zijn. Daarbij hebben wij toch wel onze twijfels. Zoals de inspreker in de commissie het ook al noemde en wat wij wel vaker horen van mensen die ons benaderen, is het volgende. Als je je uitspreekt tegen het carbidschieten, dat een traditie is en waarbij volgens mevrouw Ensink alle neuzen dezelfde kant op staan, dan zitten wij er net als die mensen er qua overlast misschien wel wat anders in. Mensen willen niet als zeurpiet betiteld worden. Als je ook tijdens de commissie dat weer hoorde – ik meende dat het meneer Mulder was die dat zei – dat je het juridisch in orde wilt hebben om ‘het gezeur’ te voorkomen, dan denk ik dat dat mensen niet uitnodigt om te gaan klagen als ze echt overlast voelen door dat carbidschieten. Om nog maar te zwijgen over

dierenwelzijn bij de afstand tot dieren. Dus wij zijn toch ook wel benieuwd naar de beantwoording van de burgemeester hoe dit vormgegeven moet gaan worden. Krijgen mensen, als ze overlast hebben, nog wel de mogelijkheid om te protesteren? Dus wij hebben hier nog wel heel grote kanttekeningen bij wat betreft de APV.

De heer Grethe (50PLUS): Er zijn al een heleboel dingen gezegd over carbid schieten. Dus daar ga ik niet meer op in. We zullen de aanpassingen die in de APV door het college zijn voorgesteld, zeker steunen. Daarbovenop zullen we het amendement steunen, ook omdat 50PLUS erbij op staat, om het recreatief gebruik van lachgas te verbieden en dit in de APV van de gemeente Emmen op te nemen.

Reactie college

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Dank u voor de overwegend brede steun voor de herziening van de APV. Er is een aantal opmerkingen gemaakt. De meeste opmerkingen zijn gemaakt over de lachgas- en carbidebepalingen. Daar zal ik zometeen nog even op ingaan. Eerst misschien nog even een paar andere opmerkingen die gemaakt zijn.

D66 vroeg heel concreet naar slecht levensgedrag en de beleidsregels die dan worden aangekondigd. We willen in het najaar komen met die beleidsregels. Dat doen we ook even in samenspraak met wat VNG-connecties. We willen ook even kijken hoe andere gemeenten dat hebben gedaan. Maar in het najaar komen we daarop terug, daar zullen we u over informeren.

De ChristenUnie had nog een vraag over het messenverbod. Dat was inderdaad de vorige keer ook aan de orde: waar ligt nou precies de grens? De grens zit niet eens zozeer in de lengte van het mes zoals u suggereert. Ook met een aardappelschilmesje kun je iemand toch lelijk verwonden, zo niet doodsteken. Als we het hebben over het messenverbod – bijvoorbeeld de vraag wanneer handhavers of de politie optreden – heeft dat te maken met de context van de situatie. Om even twee mogelijkheden te schetsen. Een ouder echtpaar zit op een bankje een appeltje te schillen met een aardappelmessje. Nou, daar zal de politie niet meteen met sirenes op afgaan. Maar nu moment dat er een jongere wordt aangehouden die een aardappelschilmesje op zak heeft, zullen we daar in die zin ook wel op gaan handhaven. Dus de context maakt nog wel uit. Het lokaal messenverbod heeft voor mij – ik kom daar straks ook nog wel even op terug bij de lachgasdiscussie – een belangrijke signaalwerking. Verkijkt u zich niet op – dat doet u ook niet – het messengebruik en het messenbezit onder jongeren. Scholen maken zich daar ernstig zorgen over. Dus nog even los van de precieze definitie van een mes, helpt volgens mij gewoon een lokaal messenverbod bij jeugd om in die zin duidelijk te maken dat dit type instrumenten absoluut niet kan. Dat is de reden waarom we dit graag willen opnemen in de APV.

Mevrouw Ensink (LEF!): Ik was even benieuwd. Want onder andere de gemeenten Zaanstad, Rotterdam en Haarlem hebben de afgelopen periode een inzamelactie gehad voor die messen. Ik heb die nog niet voorbij zien komen in Emmen. Zijn we dat ook van plan? Want het is wel bizar wat daarbij opgehaald wordt. En neemt u dat ook mee in ditzelfde verhaal?

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Ja, dat nemen we zeker mee. Een ander instrument dat we hanteren, is de zogenaamde kluisjescontrole op scholen – om maar eens even wat te noemen. Dat doen we ook met een zekere regelmaat. Dat zit in diezelfde hoek. Dat gaat overigens niet alleen over messen, dat gaat ook over drugs in dezen. Dus we zullen het niet alleen opnemen in de APV, maar we willen daar ook acties op uitzetten. Dat over de opmerkingen die van een wat kleinere orde zijn.

De wat ‘grotere’ opmerkingen gingen met name over carbid en over lachgas. Om te beginnen over carbid: er zijn wat verschillende beschouwingen over gemaakt. Ik denk dat de hoofdlijn er wel in zit. Volgens mij is de hoofdlijn dat we eigenlijk met elkaar wel een heel mooie traditie vinden. Maar tegelijk zien we links en rechts dat het toch wel wat overlast oplevert en hoe ga je daar in juridische zin mee om? Dan maar even naar de feitelijke situatie kijkend: op bijna 200 plekken wordt carbid geschoten. Ik heb weleens gezegd: de gemeente Emmen is de carbidhoofdstad van Nederland. Dat hebben we op heel veel plekken. Als je dan de omvang neerzet, even los van het feit of je dat nou mooi vindt of niet, dan valt het eigenlijk in hoofdlijnen heel erg mee.

Even los van de duur van het evenement: voor de goede orde, het is een halve dag per jaar. En als je ziet wat we dan op bijna 200 plekken aan incidenten en aan meldingen hebben – overigens ook nog wel in termen van verwondingen en dergelijke – dan zal ik niet zeggen dat het nul is. Maar het valt wel

heel erg mee. Natuurlijk komt dan ook meteen de vraag erbij: durven mensen wel alles te melden? Nou ja, ik zal niet zeggen dat dat nooit voorkomt. Dat herken ik wel. Sterker nog, daar krijg ik ook wel signalen over. Maar in hoofdlijnen valt dat ook wel mee. En hoe komt dat? Ik denk dat we ons dat even goed moeten realiseren. Het is niet een soort apart bedrijf dat dan vuurwerk of carbid komt invliegen en ergens iets gaat opbouwen. Nee, het zijn de mensen van de streek zelf, van het dorp zelf, van de wijk zelf die dat doen. Dat geeft dat er aan de voorkant al heel veel overleg over is: over de plek, over de risico's et cetera. Of nu gaat om jongeren of om ouderen, als ik kijk naar op hoeveel plekken dat gewoon een onderdeel vormt voor de gemeenschap en op hoeveel plekken er geluisterd wordt naar signalen als 'Zou je het niet even hier kunnen doen?', 'Kan het niet beter daar?' of 'Kan het ook even een stukje verderop?', dan denk ik dat dat in hoofdlijnen heel goed gaat. Iedere carbidschietmerkt zelf wel, als het gaat om een plek bij een verzorgingstehuis – om waar eens wat te noemen – dat je daar wat voorzichtiger mee moet zijn.

Datzelfde geldt in relatie tot dieren. Dat vond ik ook wel een mooie vraag. De casus van de hulphond hebben we inderdaad ook weleens gehad. Iemand die heel vriendelijk vraagt of men het volgend jaar even op een andere plek wil doen, omdat zijn hulphond er last van heeft. Ik heb ook een voorbeeld van een manage. Daar valt in de regel heel goed over te praten. En ja, dat is inderdaad ook de link met het lachgasdossier: daar waar we het veel beter over kunnen laten in termen van zelfregulering – met daarbij ook een hekje omheen om inderdaad te handhaven als het echt uit de hand loopt – werkt dat natuurlijk vele malen beter dan dat we aan de lopende band via allerlei juridische procedures proberen te handhaven. Dus overwegend valt het wel mee.

De heer Mulder vroeg naar de juridische houdbaarheid. Ja, die juridische houdbaarheid is er wel degelijk in relatie tot die Wet milieubeheer. Dat hebben we ook nog maar eens even getoetst. Leidt dat nou niet tot meer vervolgprocedures, ook in relatie tot al datgene wat u de afgelopen week op u afgestuurd hebt gekregen? Daar viel ook het instrument van de inzet van de Ombudsman. Nou, dat denk ik niet. Even voor de goede orde: de inspreker die aanwezig was bij de commissievergadering, ageert niet alleen tegen de overlast van carbid. Dat gaat ook over alcoholgebruik, dat gaat over parkeren, dat gaat over allerlei soorten overlast. Dus ik denk dat in die zin dat proces nog niet is afgerond. Maar ook de Ombudsman probeert daar wat in te bemiddelen. Dat duurt even, mevrouw Hoogeveen, dat is zo. De Ombudsman heeft het ook druk. Dat kunnen we niet even op heel korte termijn regelen. Maar het is aan de Ombudsman om die procedure in gang te zetten.

Vanuit de SP kwam de vraag: kun je dan geen bezwaar maken? Nee, bij een melding kun je inderdaad geen bezwaar maken. Maar dat is niet het punt. Het punt is wat dat betreft veel meer wat ik net zei: dat we proberen om aan de voorkant te komen en die zin de carbidorganisaties op het spoor te zetten om ervoor te zorgen dat zij het met zo min mogelijk overlast doen en in die zin ook proberen het een evenement te laten zijn van de omgeving. Dat doen we onder andere door op een voorlichtingsavond alle carbidteams uit te nodigen en daar ook te wijzen op de veiligheid. Dat doen we ook in samenspraak met het Brandwondencentrum. Maar daar hebben we het inderdaad ook over de locaties en hoe je dat in samenspraak met de omwonenden kunt doen. Als het gaat om de meldingen daarvan, kijken we daarbij heel goed naar kwetsbare plekken. Du moment dat we aan de voorkant al signalen hebben dat het niet zo verstandig is om het op een bepaalde plek te doen, dan gaan we met die organisatie in overleg. Mijn idee en opvatting is dat we op dit moment daar in goed overleg op heel veel plekken ook goed uitkomen.

Dat heeft niet zozeer met een juridische procedure te maken, maar dat geldt in de aanloop naar het carbidschieten, maar dat geldt ook op de dag zelf. We hebben daar aan de lopende band mensen lopen. Dat noemen we 'het treintje' met allerlei soorten boa's. Die zijn dan actief, de agenten zijn dan actief. We reageren echt op signalen van burgers op het moment dat er dingen gebeuren die niet volgens de afspraken zijn. Volgens mij is dat een veel betere manier van reageren dan dat we aan de lopende band via de rechtbank van alles proberen te doen. Dus daar waar we aan de voorkant kunnen komen, doen we dat. Daar waar we dat op de dag zelf moeten handhaven, doen we dat ook. En nogmaals, als je de optelsom ziet, ben ik trots op een traditie die we op zoveel plekken hebben en toch met relatief weinig overlast. Kunnen met deze bepaling in de APV elk incident, elke overlast en elke klacht uitsluiten? Nee, dat denk ik echt niet. Dan moeten we morgen ophouden met carbidschieten. Maar dan weegt het argument van de traditie. Maar niet alleen de traditie, want ik ben niet sec voor het in stand houden van tradities. Maar het is een heel mooi evenement in termen van met elkaar in gesprek komen op de laatste dag van het jaar. Ik maak zelf vaak even ronde – buiten coronatijd. Ik zie dat heel veel mensen,

jong en oud, heel veel plezier hebben om gezellig bij elkaar te komen. Net zoals je door het jaar heen weleens een keer kampvuurtje, komt daar nu het carbidschieten bij als een soort nevenactiviteit. Dit om echt even die sfeer te duiden. Dus het is in die zin ook iets meer dan alleen maar wat knallen.

Mevrouw Hoogeveen (D66): U stelt dat je bij een melding geen bezwaar kunt maken. Betekent dat dat eigenlijk vanaf 2017 – want dat was volgens mij het moment dat er nog sprake was van een melding – ook al niet kon? Daar is dus nu met dat weghalen van die verbinding met geluidshinder dus niet nieuw? Heb ik dat dan goed gehoord.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Dat hebt u goed gehoord. Ja.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Nou ja, dan ben ik wel verbaasd. Ik weet niet in welke vorm, maar volgens mij hebben we vanaf 2017 wel gehoord over bezwaren of klachten.

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Er liepen wel allerlei juridische procedures. Dat klopt, ja. Dan over lachgas. In de discussie zijn we het volgens mij over één ding eens. Volgens mij is dat raadsbreed, maar ook in het verlengde van mijn opvatting over lachgas: lachgas is niet grappig, lachgas is niet goed. Daar moeten we met elkaar echt wat aan doen. Daar moeten we ook aan de voorkant kunnen komen. Ikzelf ben trots op het feit dat we de plaatselijke horeca zo ver hebben gekregen dat we daar tegen elkaar hebben gezegd om dat spul vooral niet te gaan verkopen op het moment dat je open bent. We proberen ook met scholen daarover in gesprek te gaan. We proberen ook allerlei acties daarvoor te houden om duidelijk te maken dat het niet goed is, ook in samenspraak met Verslavingszorg Noord-Nederland. Dus dat doen we op allerlei soorten plekken.

De vraag is even het volgende. Ten eerste, volgens zijn we er ook volstrekt over eens dat landelijke wetgeving echt hard nodig is. Het moet gewoon ondergebracht worden bij de Opiumwet. Dit geeft tegelijkertijd ook wel aan hoe gevaarlijk het is. Vanuit de VNG wordt al tijden op aangedrongen om dat vooral te doen.

Dan kom je bij de crux – en dan kom ik in de beantwoording bij het oordeel over het amendement. Is het nou in afwachting van de Opiumwet verstandig om dan toch naar een soort overbrugging te gaan, hoe ingewikkeld dat ook is? De laatste dagen is dat wel bewezen: het amendement op de APV is juridisch gezien nog niet zo heel eenvoudig. Complimenten voor meneer Van Dijken hoe hij daar toch met een aantal mensen aan heeft gewerkt om dat te doen. Ik denk dat het een goede aanvulling kan betekenen, dus ik heb daar wel een positief gevoel bij.

Meneer Huttinga heeft absoluut een punt als het gaat om de juridische houdbaarheid. Dat geldt ook wel voor dit amendement en dat geldt inderdaad ook voor Arnhem. Ik ben wel blij dat het Arnhem is, ik heb daar een studerende dochter zitten. Nee hoor, die doet dat soort dingen niet, zeggen vaders dan altijd. Arnhem hangt het op aan de Wet milieubeheer. Dat is juridisch wel bluf, zeg ik maar even. De Raad van State kijkt daar nog naar of dat gaat lukken. Dit amendement lijkt iets voorzichtiger. Wij hebben er juridisch ook nog even naar gekeken. Tegelijkertijd denk ik: nou ja, wat is erop tegen? Laten we het vooral maar doen.

Belangrijk is ook – en dat is het antwoord op de vraag van meneer Scheltens – hoe je dat actief gaat publiceren. Hangt het dan ergens onderaan? Nou ja, in algemene zin is een APV publiceren niet sec de manier om te communiceren over datgene wat je wilt. Ik kan me heel goed voorstellen dat wij, op het moment dat we met elkaar deze bijstelling in de APV neerleggen, nog eens even heel helder gaan communiceren wat dat nou gaan betekenen. Ik kan me heel goed voorstellen, even heel concreet, dat we bijvoorbeeld in de Emmer Courant of in interviews met de burgemeester nog eens expliciet duidelijk maken wat deze bijstellingen van de APV nu in concreto betekenen. Het lijkt me heel goed om daar nog eens even een goede campagne aan te wijden om de strekking vooral duidelijk te maken. Namelijk waar we het met elkaar feilloos over eens zijn, dat lachgas landelijk verboden moet worden en we in de tussentijd als gemeente daar wat aan willen doen. Dus hoe die toelichting nou precies gepubliceerd wordt? Dat klopt, het is een aantal regels onder aan de APV. Daar ligt geen lachgasgebruiker op dit moment wakker van. Maar als we aan de voorkant kunnen komen om in het verlengde van het besluit tot de bijstelling van de APV daar nog eens een goede campagne onder te zetten, kan dat volgens mij wel degelijk helpen. Dus in die zin ondersteun ik dit amendement graag.

Tweede termijn

De heer Van Dijken (CDA): Ja, ik wilde alleen maar even zeggen dat we heel blij zijn met de brede steun voor het amendement dat voorligt. Ik kan mij helemaal in de woorden van de burgemeester vinden dat we er puur met de APV communiceren er nog niet zijn. Dus ik stel ook voor in de lijn waarin jongeren communiceren, om daarmee ook de wijzigingen in de APV bekend te maken in de gemeente Emmen. Nogmaals dank.

De heer Scheltens (VVD): De kanttekening die wij gemaakt hebben, hoor ik aan de ene kant van de burgemeester. Maar gelukkig hoor ik daar ook een heel pragmatische invulling bij van het amendement en daarmee de wijziging van het raadsvoorstel. Punt 4 gaat over de wijzigingen via de gebruikelijke kanalen te communiceren en ook daarbij heeft de burgemeester een heel pragmatische oplossing. Ik denk dat dat volgens mij prima recht doet aan de zorgen die ook de VVD wel heeft over het gebruik van lachgas. Daarmee zullen wij zometeen het amendement ook gaan steunen.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Allereerst fijn dat de beleidsregels worden afgestemd en dat we dat in het najaar tegemoet kunnen zien.

Ik ben het met de burgemeester eens dat het in veel gevallen met carbid schieten goed gaat. Alleen, het probleem is dat we signalen hebben van mensen die gewoon hun bezwaar niet durven te melden. Ik geloof ook wel – daar heb ik ook wel vertrouwen in – dat met de bekende carbid schietters in overleg veel mogelijk is. Ze komen zelf ook uit de buurt. Maar de keerzijde is denk ik ook waar: er zijn ook mensen die anders worden weggepest als ze zichtbaar bezwaar maken, juist omdat het bekenden zijn. Dat is wel een beetje een zorg bij ons. Dus wij dachten: misschien zou je min of meer een anoniem belevingsonderzoek kunnen inrichten, zodat ook de omgeving hier actief bij wordt betrokken. Dus om te kijken of het echt zo is dat ze redelijk veilig in de anonimiteit dat kunnen aangeven. Ja, anonimiteit is natuurlijk lastig als je het op gegeven moment wilt oplossen. Maar dat je op carbid schietlocatie iets instelt waardoor de omgeving zelf er toch wat actiever door de gemeente bij betrokken kan worden. Natuurlijk, alles wat je aan de voorkant kunt regelen, is mooi meegenomen. Alleen, ten tijde van de voorbereiding hiervan hebben we toch een aantal signalen gehad dat de omwonenden er niet bij worden betrokken. Dus we willen heel graag dat dat toch meer de lading zou kunnen dekken. Als je geen bezwaar kunt maken, moet er denk ik altijd iets zijn om inderdaad een klacht te kunnen melden. Een melding zou dan misschien op een andere manier moeten, want daar heeft een inwoner denk ik ook recht op.

Ook goed om te horen dat de handhaving nog op de dag zelf plaatsvindt. Want daar staat of valt natuurlijk alles mee.

Waar we nog wel benieuwd naar zijn – en we weten dat u daar waarschijnlijk nog op terugkomt – is of mensen die het heel gezellig vinden in de wijken en dorpen, op tijd weten waar de carbid schietlocatie zich bevindt. En dat de mensen die hier heel ver weg van willen blijven of hun huisdieren willen beschermen, dat ook op tijd weten. Dus we zijn even benieuwd wanneer daar zicht op is en op welke wijze de locaties worden gepubliceerd. Onze suggestie zou zijn dat je dat dan niet veel later moet doen dan 15 december. Nog een aantal suggesties om dit mee te nemen en dit vooraf zo goed mogelijk te regelen.

Mevrouw Ensink (LEF!): We danken de portefeuillehouder voor de pragmatische blik in dezen.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Wat betreft het lachgas zijn we toch binnen GroenLinks van mening dat je dat voor jongeren onder de 18 jaar zou moeten bemoeilijken. Maar volwassenen hebben toch ook de eigen verantwoordelijkheid. Daarom zullen we het amendement niet steunen.

Verder zullen we, net als in 2017, ook dit keer tegen de APV stemmen omdat voor ons men het carbid schieten niet zou moeten laten afhangen van het boerenverstand. Wij krijgen toch wel met zekere regelmaat meldingen van mensen die het niet durven te melden in de buurt. Hier in mijn eigen wijk Bargeres, waar aan weerszijden – achter de Hesselterbrink en achter de Ruinerbrink – met carbid wordt geschoten. Mensen eromheen durven er niets van te zeggen, omdat bij voorbaat al op een zeer dwingende manier wordt gezegd: ‘Wij gaan carbid schieten en jullie doen toch wel mee?’

Dus wij zullen wederom tegen deze APV stemmen.

De heer Scheltens (VVD): Volgens mij heeft de gemeente in ieder geval een APV nodig. Dus ik vind het een wat raar iets dat de fractie van GroenLinks tegen de APV stemt. En als ze dan tegen stemt, dan verwacht ik eigenlijk ook dat er een amendement komt, waarbij u in ieder geval aangeeft wat er gewijzigd moet worden in de APV. Want als wij om die reden met z'n allen tegen zouden stemmen, dan kunnen we dus nog met de APV van 2017 verder. Die geldt dan namelijk. Dus als u verder iets wilt, dan moet u een wijzigingsvoorstel doen en als dan uw collega's dan niet akkoord gaan met dat wijzigingsvoorstel, dan hebt u het volste recht om ook tegen te stemmen. Maar om nu meteen tegen te stemmen en geen enkel wijzigingsvoorstel te doen, dat vind ik wel ontzettend jammer.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): De APV van 2017 zou dan gelden. Om het even in herinnering te brengen: in 2017 hebben we tegen de wijziging van de APV indertijd gestemd vanwege het carbidschieten. We hebben nu geluisterd naar de beantwoording van de burgemeester over carbid. Wij zullen niet met een amendement komen, omdat wij niet het idee hebben dat dat veel zal uitmaken. Wij kunnen niet instemmen met een wijziging van de APV met het niet-toestaan van meldingen van overlast tegen carbidschutters. Dus zullen wij, net als in 2017, tegen deze APV stemmen. Dat is niet nieuw.

De plaatsvervangend voorzitter: Meneer Scheltens, wenst u daar nog op in te gaan?

De heer Scheltens (VVD): Nee, dank u wel, voorzitter. Ik heb aangegeven wat ik normaal gesproken verwacht van iemand tegen zoiets belangrijks toch tegen stemt. Dan verwacht ik ook iets van een aanpassing daarop. Dat is niet het geval. Dat is jammer, zoals ik al aangaf. Maar zo denken wij er in ieder geval over.

Reactie college

De heer Van Oosterhout (burgemeester): Ik zal met name nog even ingaan op de bijdragen van D66 en GroenLinks. Kijk, dat verhaal van niet-durven melden speelt natuurlijk wel op meer fronten. Dat zien we ook weleens bij jongerenoverlast: 'Ik zeg maar niks, want anders heb ik een bal tegen de ruit of erger'. Dat herken ik wel. Maar ik zit wat te kauwen op uw suggestie van een 'anoniem belevingsonderzoek'. Dat vind ik wel wat lastig. Ik zou niet weten hoe je dat precies zou moeten invullen. Maar ik erken het wel, ik snap het ook nog wel. We leggen natuurlijk ook wel weer wat terug bij de buurt. Daar kun je vanuit de gemeente ook niet zo heel veel aan doen om echt goed in samenspraak te blijven en inderdaad te voorkomen dat mensen in een soort dwangsituatie komen van 'ik zeg maar niks, want anders gaat het fout'. Natuurlijk, daar krijg ik ook wel signalen over. Dat is ook een van de manieren om dit aan te kaarten. Daar probeer ik op dat moment ook wel wat aan te doen. Wij staan ook in goed contact met de EOP's. Laten we daar dan ook gewoon een gezellig feest van maken.

Dan kom ik op het tweede punt en dat sluit een beetje aan bij beide bijdragen vanuit D66 en GroenLinks. De suggestie dat burgers op gegeven moment machteloos staan tegen welk evenement dan ook, is natuurlijk ook weer niet waar. Het feit dat het een traditie is waar veel mensen van kunnen genieten, betekent ook dat we recht willen doen aan het standpunt van een minderheid die zegt dat zij het eigenlijk helemaal niet zo'n leuk feestje vindt. Dat betekent dat we op het moment dat we dat carbidschieten hebben, de suggestie om tijdig die lijst te publiceren van carbidlocaties, ook zo goed mogelijk proberen uit te voeren. We zijn wel afhankelijk van de goede administratieve aanlevering van al die carbidorganisaties – en dan wel op tijd. Maar als ik zeg dat die carbidlocaties echt voor de kerstvakantie gepubliceerd gaan worden, dan is dat een goede suggestie. Dat proberen we al zo goed mogelijk te doen, zodat iedereen weet waar hij aan toe is. Maar dat betekent ook dat op het moment dat op de dag zelf er een hoop gedonder is op een plek – waar met veel meer bussen wordt geschoten dan is aangekondigd of toegestaan of waar mensen zeggen dat het echt verkeerd gaat en zij daar echt last van hebben – kan er natuurlijk ook van alles gebeuren. Ik zei het al: we zijn op die dag hartstikke druk met de handhaving. Al onze handhavers zijn op straat, al onze boa's zijn op straat en de politie is op volle capaciteit. En we grijpen ook inderdaad weleens in links en rechts op een locatie. Nogmaals, ik ben heel tevreden over hoe het gaat. Maar de suggestie dat het overal goed gaat, is niet zo. We reageren wel degelijk ook op meldingen zelf. Dus op het moment dat mensen het idee hebben dat iets niet goed gaat, dan reageren we. Dat kan ook anoniem – even voor de goede orde. Ook dan gaat de politie echt wel rijden. Dan zullen we echt niet zeggen van welk adres de klacht komt, zodat de jongeren dan wel weten waar ze naartoe moeten. Nee, we proberen ook echt daar tijdig op in te grijpen.

Want één ding is zeker: willen we deze traditie lang in stand kunnen houden, dan zijn we afhankelijk van milieuwetgeving. Dat is van hogerhand, daar kunnen we niet zo heel veel aan doen. Ik schat in dat er nog wel een Europese discussie gaat komen over dit type evenementen. Maar binnen de kaders die dan wel zijn toegestaan, proberen we daar vervolgens een mooi feestje van te maken. Ik probeer uit te stralen dat het een mooi evenement moet blijven. Dat lang niet iedereen dat altijd even leuk vindt, maar dat we de overlast zoveel mogelijk proberen te beperken gedurende die halve dag. Dat we ons proberen te houden aan de regels. En nogmaals: we zullen handhaven op het moment dat dat ook inderdaad niet gaat lukken en dat proberen we zo goed mogelijk te doen. Dus op het moment dat mensen aan de voorkant of op de dag zelf denken dat iets niet goed gaat, dan zullen we echt proberen om daar wat aan te doen.

Ten slotte in de richting van GroenLinks: ik deel wel de opvatting van meneer Scheltens. Als u zegt dat u gaat tegen stemmen, dan mag dat gerust. Dat is uiteraard uw goed recht. U zou ook een stemverklaring eraan kunnen verbinden voor dat ene onderdeel. Want nogmaals, die APV gaat over van alles en die wijzigingen gaan ook over van alles. Hoe je het wendt of keert, als u de burgemeester wilt positioneren als de hoeder van de veiligheid van 107.000 inwoners, dan heb ik gewoon een geactualiseerde APV nodig. Ik reken daarbij ook op het draagvlak van een zo groot mogelijk deel van de raad – en het liefst de hele raad. Dus als u op een onderdeel denkt dat u vindt dat dat anders moet: dan biedt dat kans voor óf een amendement – maar daar kiest u niet voor – óf een stemverklaring. Bij het tegen stemmen op het totaal omdat u het op één onderdeel oneens bent, is het uw eigen keus. Maar dat zou mijn suggestie niet zijn. Juist omdat ik het heel mooi zou vinden om raadsbreed deze herziening van de APV te omarmen. Dan hebt u het volste recht om op één onderdeel daar nog een specifieke stemverklaring over uit te brengen.

Besluitvorming

De plaatsvervangend voorzitter: Dan hebben we het behandeld in twee termijnen.

We hebben een amendement waar we nu als eerste een besluit over nemen en daarna het raadsvoorstel.

Wie wenst over het amendement een stemverklaring af te leggen? Er is geen stemverklaring.

Dan gaan we over tot de besluitvorming over het amendement. Dat gaat ook weer per raadslid.

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Voor het amendement.

De heer Bos (Wakker Emmen): Voor het amendement.

De heer Bijlsma (Wakker Emmen): Voor.

De heer Herbers (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Leal (Wakker Emmen): Ik ben voor.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Voor.

De heer Poelman (Wakker Emmen): Voor.

De heer Schrik (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Voor.

De heer Woltman (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Louwes (PvdA): Voor.

Mevrouw Harms (PvdA): Voor.

Mevrouw Horasan (PvdA): Voor.

De heer Horstman (PvdA): Voor.

Mevrouw Kiliñci (PvdA): Voor.

De heer Mulder (PvdA): Voor.

De heer Sulmann (PvdA): Voor.

De heer Wittendorp (CDA): Voor.

De heer Van Dijken (CDA): Voor.

De heer Gerth (CDA): Voor.

De heer Oldenbeuving (CDA): Voor.

De heer Schulte (CDA): Voor.

Mevrouw Kort (PVV): Voor.

De heer Meijer (VVD): Voor.

De heer Scheltens (VVD): Voor.

De heer De Jonge (VVD): Voor.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Voor.

De heer Eggen (D66): Voor.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Voor.

Mevrouw Bosch (ChristenUnie): Voor.

De heer Moinat (SP): Voor.

De heer Kuiper (SP): Voor.

Mevrouw Ensink (LEF!): Voor.

De heer Leutscher (LEF!): Voor.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Voor.

De heer Grethe (50PLUS): Ook voor.

De plaatsvervangend voorzitter: Dan is dit amendement unaniem, met 36 stemmen voor, aangenomen.

Dan gaan we over naar het raadsbesluit RA21.0028 over de APV. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te geven? Mevrouw Hoogeveen en mevrouw Van der Woude. Mevrouw Hoogeveen, gaat uw gang.

Mevrouw Hoogeveen (D66): D66 is het in grote lijnen eens met de voorgestelde aanpassingen van deze APV en hoopt oprecht dat een gesprek tussen de Nationale Ombudsman en de belangengroep Artikel238.nl een oplossing gaat bieden. Maar wij pleiten toch voor een anoniem onderzoek om

draagvlak te genereren of dit wel of niet een traditie is en mensen wel de gelegenheid te geven om anoniem hun meldingen te doen. Wij behouden ons uiteraard het recht voor om bij vragen of signalen van omwonenden hier weer in de raad op terug te komen om eventuele aanpassingen te gaan voorstellen.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Wij hebben goed geluisterd naar een goed verhaal van de burgemeester. Ook wij vinden dat de APV in het geheel een heel goede zaak is, zeker op het gebied van het messenverbod en ondermijning. Wat betreft het carbidschieten blijft dat een punt van zorg. Daar blijven wij onze zorg ook over uitspreken. Maar ja, we willen ook geen obstakel zijn in de verdere veiligheid in onze gemeente. We zullen dus uiteindelijk wel voor de APV stemmen, met de duidelijke kanttekening van onze zorg over het carbidschieten.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Woude. Daarmee zijn uw zorgen genoteerd.

Dan ga ik over naar de formele stemming over het raadsvoorstel. Ik begin bij de fractie van Wakker Emmen, mevrouw Van der Ham.

Mevrouw Van der Ham (Wakker Emmen): Voor.

De heer Bos (Wakker Emmen): Voor.

De heer Bijlsma (Wakker Emmen): Voor.

De heer Herbers (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Leal (Wakker Emmen): Ik ben voor.

De heer Linnemann (Wakker Emmen): Voor.

De heer Poelman (Wakker Emmen): Voor.

De heer Schrik (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Velzing (Wakker Emmen): Voor.

De heer Woltman (Wakker Emmen): Voor.

Mevrouw Louwes (PvdA): Voor.

Mevrouw Harms (PvdA): Ik ben voor.

Mevrouw Horasan (PvdA): Ik ben voor.

De heer Horstman (PvdA): Voor.

Mevrouw Kiliñci (PvdA): Voor.

De heer Mulder (PvdA): Voor.

De heer Sulmann (PvdA): Voor.

De heer Wittendorp (CDA): Voor.

De heer Van Dijken (CDA): Voor.

De heer Gerth (CDA): Voor.

De heer Oldenbeuving (CDA): Voor.

De heer Schulte (CDA): Voor.

Mevrouw Kort (PVV): Voor.

De heer Meijer (VVD): Voor.

De heer Scheltens (VVD): Voor.

De heer De Jonge (VVD): Voor.

Mevrouw Hoogeveen (D66): Voor.

De heer Eggen (D66): Voor.

De heer Huttinga (ChristenUnie): Voor.

Mevrouw Bosch (ChristenUnie): Voor.

De heer Moinat (SP): Voor.

De heer Kuiper (SP): Voor.

Mevrouw Ensink (LEF!): Voor.

De heer Leutscher (LEF!): Voor.

Mevrouw Van der Woude (GroenLinks): Voor.

De heer Grethe (50PLUS): Ook voor.

De plaatsvervangend voorzitter: Dan kan ik concluderen dat dit raadsvoorstel unaniem met 36 stemmen voor is aangenomen.

Ik sluit hierbij dit agendapunt af en draag het voorzitterschap weer over aan de burgemeester.

B3. Vaststellen lijst A ‘ingekomen stukken’ en mededelingen

De voorzitter: Dan gaan wij over naar agendapunt B3, de lijst A ‘ingekomen stukken’. Die moet formeel door de raad worden vastgesteld. Ieder stuk kent ten slotte zijn eigen afdoening. Ik stel voor om die lijst conform vast te stellen. Akkoord? Dat is het geval.

Dan heb ik, voor ik ga sluiten, nog een tweetal mededelingen. Ik wijs u even op het feit dat de Vereniging Drentse Gemeenten dit jaar 100 jaar bestaat. Als het goed is, hebt u een uitnodiging gehad voor een digitale sessie aankomende woensdagmiddag. Een soort talkshow onder leiding van Arno van der Heyden vanuit het Drents Museum. Van harte aanbevolen, het gaat over de samenwerkingskracht van de Drentse gemeenten en ook over de blik vooruit hoe we dat zouden willen. Dat is de opmaat naar een hopelijk wat andersoortig feestje, een feestje waar we met elkaar kunnen zijn aan het einde van dit jaar. Maar de digitale sessie is woensdagmiddag om drie uur.

Ten slotte zitten we nog in coronatijd. Ik zal bij de eerstvolgende commissie daar wat uitgebreider bij stilstaan. U leest allemaal over de aankomende versoepelingen en dergelijke. Ik heb eerder al aangegeven dat dat eerder een wat ingewikkeldere tijd wordt dan een makkelijkere tijd. Want we gaan nu de

hele tijd wat faseren en nadenken over of het wel of niet mag. De duidelijkheid is er wat af. Aan de andere kant is dat ook wel weer heel mooi nieuws, want dan gaan we op weg naar een wat betere tijd. Dat betekent dus ook wat voor de raad. Ik zei dat ook al bij de opening. Even los van een aantal bijeenkomsten dat we ook al komende week hebben en dat wat meer buiten zijn: die zullen wel doorgaan. Maar in ieder geval gaan we de commissievergaderingen begin juni in deze zaal nog niet houden. Dat blijven we nog even digitaal doen. Wij hebben op 14 juni in het presidium op de agenda staan hoe we dat de behandeling van de Kadernota willen doen. Als u daar wat suggesties of andersoortige ideeën over hebt, geeft u die vooral ook mee. Dat kan even in de wandelgangen, dat kan even via uw collega-raadsleden. Dat lijkt me goed, zodat we als presidium een goed besluit kunnen nemen over hoe we de tweede helft van juni met elkaar gaan verkeren.

B4. Sluiting

De voorzitter: Dat gezegd hebbende is het inmiddels half elf. Volgens mij een mooie tijd om deze goede vergadering af te sluiten. Ik sluit deze raadsvergadering. En ik zou haast zeggen: 'iedereen wel thuis'. Maar iedereen is al thuis. Ik wens de mensen hier in de raadszaal wel thuis en laten we elkaar vooral veel gezondheid toewensen.

De vergadering is gesloten.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 24 juni 2021,

De voorzitter,

De wnd.griffier,